Rok V Nr. ~~318.~~ 329 Sosnowiec, niedziela 7 grudnia 1930 roku. Cena numeru 10 groszy.

CENY OGŁOSZEŃ za wiersz milimetrowy przed 1 złoty w tekscie 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc. a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł. Konto czekowe PKO Warszawa 65 070.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.00

Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8 telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.

Konto czekowe PKO. Warszawa 65 070.

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

ODDZIAŁY: RADOM, Żeromskiego 78, tel. 23; KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 307; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki.

Konferencja na Zamku w sprawie zwołania sejmu i senatu w dniu 9 bm.

WARSZAWA, 6. 12. W dniu dzisiejszym po posiedzeniu w prezydjum rady ministrów, premjer Sławek przybył na zamek, gdzie z p. prezydentem Rzplitej odbył dłuższą konferencję w sprawie, związanej z otwarciem w dniu 9 grudnia nowowybranych ciał ustawodawczych. Premjer Sławek przedłożył p. prezydentowi Rzplitej listę najstarszych wiekiem posłów i senatorów.

Najstarsi wiekiem są następujący posłowie: Józef Makólski, lat 72, (str. nar.), Maksymiljan Malinowski, lat 70, (Centr. lew), Wojciech Trąmpczyński, l. 70. (S. N.) Andrzej ks. Lubomirski lat 67. ksiądz Bernard Łosiński, l. 65 i notarjusz Szymański, lat 64.

Najstarsi wiekiem są następujący senatorowie: Bolesław Limanowski, lat 96, prof. Thulie — lat 77 i Mieczysław Horbaczewski — lat 74.

Najmłodsi wiekiem są następujący posłowie, z których mają być wybrani sekretarze na pierwszem posiedzeniu sejmu: Konstanty Pac lat 26, Zbigniew Stypułkowski lat 26, Ryszard Pietraszyński, lat 28, Stanisław Dubois lat 25 i Stanisław Mikołajczyk lat 29.

Najmłodszą senatorką jest p. Anna Hubicka, licząca lat 41.

* * *

W sejmie i senacie czynione są przygotowania do otwarcia. W kancelarji sejmowej przyjmowane są życiorysy i fotografje posłów do legitymacyj, które będą wydawane posłom po złożeniu ślubowania.

Otwarcie sejmu nastąpi w dniu 9 grudnia, we wtorek, o godz. 12-ej w południe z następującym porządkiem dziennym:

Odczytanie orędzia p. prezydenta Rzplitej; powołanie przewodniczącego; odebranie ślubowania; wybór marszałków sejmu.

W tym samym dniu o godzinie 4-ej popołudniu odbędzie się pierwsze posiedzenie senatu z takim samym porządkiem dziennym.

* * *

Na drugiem posiedzeniu sejmu zostanie wniesiony nowy projekt wewnętrznego regulaminu sejmu i senatu, opracowanego przez BB. Między innemi projekt zawiera zmianę w sposobie składania interpelacyj.

Prezydent Rzplitej odznaczony został krzyżem niepodległości z mieczami.

WARSZAWA, 6. 12. (wł.) Dzisiaj o godzinie 11-ej na Zamku odbyła się uroczystość wręczenia p. prezydentowi Rzplitej krzyża niepodległości z mieczami. krzyż niepodległości wręczył p. prezydentowi Rzplitej premjer Sławek w asyście członków kapituły: p. Aleksandry Piłsudskiej gen. Sosnkowskiego, ministra Prystora, dyr. Jędrzejewicza, gen. Stachiewicza i gen. Kołłątaja - Średnickiego. Po uroczystości odbyła się wspólna fotografja w gabinecie p. prezydenta Rzplitej.

Niebywałe oszustwo finansowe Sowietów

Inflacja bliźniaczych banknotów z czerwonej drukarni.

WARSZAWA, 6. 12. Na giełdzie warszawskiej a także w ośrodkach finansowych zachodniej Europy i Ameryki ukazały się ostatnio sowieckie banknoty rublowe nowej emisji, opatrzone jednakowym numerem kolejnym i seryjnym.

Sensacyjne to odkrycie dowodzi, iż ma się tu do czynienia z wielkiem oszustwem, nieznanem chyba dotychczas w dziejach.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że to rząd sowiecki sam drukuje swe bilety bankowe przynajmniej w dwu egzemplarzach, a to celem zamaskowania inflacji.

Szczególnie dużo ujawniono takich duplikatów w Berlinie, a prasa niemiecka wyraża opinję, że co do pochodzenia tych banknotów z drukarni państwowej Sowietów nie może już być żadnej wątpliwości.

Również i w Paryżu ukazały się zagadkowe bliźniacze bilety. Już kilka tygodni temu bank francuski zarządził badanie, którego ostateczny wynik nie jest jeszcze znany.

W oparach niesamowitej mgły giną ludzie i bydło.

Tajemnicza śmierc 43 osób.

BRUKSELA, 6.12. (wł.) W ciągu ostatnich 24 godz. w okolicach Leodjum i Liege zanotowano 43 nagłych wypadków śmierci, spowodowanych niesamowitą mgłą, unoszącą się nad temi miejscowościami.

Nie jest wykluczonem, że przyczyną śmierci 43 osób są gazy wydobywające się z fabryk chemicznych. Znawcy jednak przypuszczają, że od czasu do czasu może się pojawiać zakaźna mgła.

W tych okolicach zanotowano również wielki pomór bydła. Ludność jest przestraszona, gdyż sygnalizują o nowej fali niesamowitej mgły.

LEODJUM, 6. 12. (PAT). Nagła śmierć kilkudziesięciu osób w okolicy Leodjum była następstwem gęstej mgły, która wywołała uduszenie się wielu osób, cierpiących na płuca. Według otrzymanych doniesień, do wczoraj wieczora zmarło 12 osób w Engis, 10 w Flemalle, 9 w Ramet, 10 w Jemappes, 1 w Amay i 1 w Othee. Komisja hygjeny rozpoczęła ankietę w tej sprawie. Ogółem zmarło 64 osoby.

Sowieckie mydlenie oczu.

Moskwa chce się zbroić bez ograniczeń

GENEWA 6. 12. Przewodniczący delegacji sowieckiej Łunaczarskij, przesłał na ręce przewodniczącego przygotowawczej komisji konferencji rozbrojeniowej pismo, w którem zawiadamia, iż delegacja sowiecka nie może zgodzić się na projekt konwencji, jaki wyłania się z obrad komisji.

Projekt ten bowiem nie prowadzi do poważnego ograniczenia i redukcji.

Pismo zaznacza, że Rosja sowiecka będzie bronila swego stanowiska na konferencji rozbrojeniowej.

O ŻYCIE I ZDROWIE ROBOTNIKÓW.

KATOWICE, 6. 12. Mimo uregulowania ustawodawstwa o ochronie pracy, liczba nieszczęśliwych wypadków w dziedzinie przemysłu górnośląskiego, jest nadal bardzo poważna.

W ciągu miesiąca listopada r. b. zarejestrowano 558 nieszczęśliwych wypadków różnego rodzaju, z czego przeważna liczba, bo aż 329 przypada na hutnictwo. na górnictwo węglowe zaś 193. Z tej liczby 9 wypadków było śmiertelnych, zaś w 42 wypadkach robotnicy stracili na zawsze zdolność do pracy. Według opinji inspekcji pracy większa część wypadków spowodowana została brakiem należytego dozoru nad pracującymi.

PREZYDENT DOUMERGUE osiągnął rekord.

PARYŻ, 6. 12. (wł.) Ostatnie obliczenia wykazały, że we Francji w ciągu ostatnich 60 lat było 85 zmian gabinetowych. Rekord osiągnął prezydent Doumergue, za którego czasów było 15 nowych rządów.

Obecnie desygnowany do tworzenia nowego rządu został p. Louis Barthou, członek demokratyczno - radykalnego zjednoczenia.

PRZYCZYNY KATASTROFY NA LINJI GDYŃSKIEJ.

WARSZAWA 6. 12. (wł.) Śledztwo prowadzone w sprawie katastrofy kolejowej, jaka miała miejsce na nowowybudowanej magistrali kolejowej pod Gdynią wykazało, że przyczyną katastrofy nie było rozluźnienie się szyn. Katastrofa była wyłącznie dziełem przypadku, który często zachodzi gdy wagony są zbyt naładowane.

DRUGI POWAŻNY KRACH BANKOWY WE FRANCJI.

PARYŻ, 6. 12. (wł.) W Paryżu zbankrutował francusko - rumuński bank handlowy. Dyrektor banku p. Laval, członek zarządu banku został aresztowany.

Okazało się, że dyrektor Laval wraz z innymi członkami zarządu dopuścił się malwersacji pewnych sum pieniędzy. Papiery wartościowe klijentów, które miały znajdować się w banku, zniknęły.

KRWAWY NAPAD NA AMBULANS POCZTOWY.

BARANOWICZE, 6. 12. (wł.) W osadzie Rafałówka miał miejsce napad na ambulans pocztowy. Dwuch uzbrojonych bandytów napadło na urzędnika pocztowego Kokolicza, wiozącego pieniądze i korespondencję.

Bandyci zadali Kokoliczowi ciężkie rany, zrabowali 4000 zł. gotówką i korespondencję, poczem zbiegli.

Śledztwo w toku.

ZBEZCZESZCZENIE KRZYŻA W SĄDZIE.

BYTOM, 6. 12. W czasie rozprawy karnej w sądzie okręgowym w Bytomiu miał miejsce oburzający incydent.

Kiedy przewodniczący sądu odczytał wyrok, skazujący herszta szajki złodziejskiej, Augusta Kaligę na rok więzienia, ten ostatni podszedłszy do stołu prezydjalnego, chwycił ciężki metalowy krucyfiks i rzucił nim w urzędnika policji kryminalnej Wickego, mszcząc się w ten sposób za obciążające go zeznania.

Rzucony z wielką siłą krucyfiks trafił w ścianę i rozbił się w drobne kawałki, które pokaleczyły urzędnika Wickego.

CENTRALNY KOMITET PARTJI KOMUNISTYCZNEJ WYDALA STARYCH SWOICH CZŁONKÓW.

MOSKWA 6. 12. (wł.) Centralny komitet partji komunistycznej postanowił wydalić z partji długoletnich pracowników Syrcowa, Łominadze i Szackina.

Powyżsi zostali aresztowani. Akt oskarżenia zarzuca członkom partji komunistycznej, że prowadzili propagandę kontrrewolucyjną.

Syrcow miał nazwać zdobycze budowlane komunizmu „mydleniem oczu“, a wielką fabrykę traktorów „pańszczyźnianą wsią“.

dwoat,,pań z v ,..ęzźżbgkńąbgóą

Dziś rozpoczyna obrady

dwudniowy spółdzielczy zjazd w Kielcach.

Staraniem związku spółdzielni spożywców Rzplitej Polskiej „Społem“ odbędzie się w Kielcach dzisiaj i jutro zjazd kierowników dużych spółdzielni spożywców ze wszystkich województw.

Udział w zjeździe weźmie prof. St. Wojciechowski, który wygłosi referat o roli konsumenta i jego wychowaniu. Zadaniem zjazdu będzie przedyskutowanie aktualnych zagadnień ruchu spółdzielczego.

Kielce zostały wybrane jako miejsce zjazdu dlatego, że tutaj znajdują się zakłady wytwórcze związku spółdzielni spożywców, ośrodek polskiej produkcji spółdzielczej. Zjazd obradować będzie w zabudowaniach fabrycznych przy ul. Młynarskiej 20.

PROGRAM ZJAZDU:

Niedziela — 7 grudnia, godz. 9 rano — powitania, godz. 9—10 zwiedzanie zakładów wytwórczych, godz. 10.15 — 12.15 — referat: Rola konsumenta i jego wychowanie, wygłosi prof. St. Wojciechowski, godz. 12.15—1.30 — dyskusja i zapytania, godz. 1.30—2.30 — obiad, godz. 2.30—4 — referat: Kryzys gospodarczy, jego przyczyny i skutki, dr. H. Kołodziejski, godz. 4—5 — dyskusja i zapytania, godz. 5—6 — referat: Kartele a spółdzielczość, dyr. J. Jasiński, godz. 6—7 — dyskusja i zapytania.

Poniedziałek — 8 grudnia, godz. 8.30 —9.30 — referat: Program gospodarczy ruchu spółdzielczego, dyr. M. Rapacki, godz. 9.30—10 — zakupy bezpośrednie w związku, p. J. Nijak, godz. 10—10.30 — dyskusja i zapytania, godz. 10.30—1 — Aktualne zagadnienia ruchu spółdzielczego: 1) Gospodarka handlowa i finansowa spółdzielni spożyw., wygłosi p. E. Tomaszewski z Wierzbnika, 2) Sprzedaż za gotówkę (walka z kredytami), wygłosi p. A. Namieciński, 3) Gromadzenie wkładów oszczędnościowych, wygłosi p. D. Kuszewski. 4) Wyrabianie i kształcenie pracowników, wygłosi p. Cz. Piechociński, godz. 1—2 — obiad, godz. 2—4.30 5) Produkcja spółdzielcza — dyr. J. Bugajski, 6) Jednanie członków — p. J. Dominko, 7) Propaganda prasowa — p. E. Zalewski, 8) Reklama spółdzielcza — p. St. Dippel, godz. 4.30—7 — Dyskusja, przyjęcie rezolucyj i zamknięcie zjazdu.

Nieprzyjemna propozycja

powtórzona 12 razy.

Jak obrażona amerykanka poszukiwala złośliwej telefonistki paryskiej?

Akcja toczy się w Paryżu. Osoby dramatu — bogata amerykanka i paryska telefonistka.

Treść sprawy następująca.

Amerykanka siedząc w eleganckim pokoju hotelowym, usiłowała połączyć się telefonicznie ze swoją modystką. Paryskie telefony, zaprowadzone przed wielu laty znane są jednak z niedokładnych i trudnych połączeń.

Amerykanka napróżno usiłuje wywołać stację — żadna telefonistka nie odzywa się.

— To poprostu skandal — oburza się niewiasta — w Nowym Jorku zdążyłabym przez ten czas rozmówić się kilkadziesiąt razy!

W tej chwili z mikrofonu rozlega się głos telefonistki:

— Tak, ale, madame, znajduje się nie w Nowym Jorku, a w Paryżu.

— Na moje nieszczęście, gdyż muszę mieć do czynienia z telefonistkami takiego typu jak pani...

Oświadczenie to rozgniewało telefonistkę do tego stopnia, iż z kolei odpowiedziała amerykance:

— W takim razie paryska telefonistka mówi, aby pani...

Tu nastąpiła propozycja nie nadająca się do powtórzenia w druku.

Oburzenie amerykanki, która usłyszała przez telefon podobne słowa przechodził wszelkie granice. Rzuciła więc słuchawkę telefoniczną na podłogę i pomknęła co tchu do dyrekcji telefonów ze skargą na mało uprzejmą panienkę.

Przeprowadzono śledztwo. Do dyrektora wezwano wszystkie 20 telefonistek, obsługujących w tym czasie dany odcinek. Jednakże panienki wykazały zupełną solidarność i... żadna nie przyznała się do złożenia propozycji niegrzecznej amerykance. Winowajczyni nie sposób było dowieść winy.

Ponieważ jednak obrażona nie ustępowała, dyrektor wymyślił oryginalny sposób „nausznej“ konfrontacji. Zaprosił do kabiny skarżącą i po kolei wzywał do telefonu podejrzane telefonistki, nakazując im powtórzyć te same słowa, które rzucone były w chwili pierwszej rozmowy! Zawzięta amerykanka wysłuchała jeszcze 12 razy powyższej propozycji, aż wreszcie poznała głos i z szaloną satysfakcją zawołała:

— To ona! Napewno ona! Poznaję!

Dyrektor zmuszony był uwierzyć na słowo amerykance i obiecał solennie, że energiczna telefonistka będzie ukarana.

Czy jednak amerykanka uzyskała pełną satysfakcję, wysłuchując po tylekroć bądź cobądź, nieprzyjemne dla niej słowa — pozostaje conajmniej wątpliwem?

Syn zamordował ojca w Czeladzi.

Wczoraj, mieszkanie niejakiego Józefa Szota w Czeladzi, zamieszkałego, Nowa Kolonja 105, było widownią ohydnego morderstwa.

Do Szota przyszedł jego szwagier Franciszek Zieliński, lat 45. W mieszkaniu zastał swego syna, 18-letniego Edmunda, któremu począł robić wymówki z powodu zabrania z domu ubrania.

Syn począł kłócić się z ojcem, który zamierzył się na niego lampką karbidową.

Wywiązała się bójka, w czasie której młody Zieliński chwycił siekierę i zadał ojcu straszny cios, podczas kiedy Szot trzymał szwagra.

Zieliński padł na ziemię i wyzionął ducha.

Zwłoki przewieziono do kostnicy, sprawcami mordu zajęła się policja.

Co przewiduje rozporządzenie p. prezydenta o prawie górniczem.

Ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o prawie górniczem. Rozporządzenie to postanawia że przedmiotem własności górniczej, nadawanej każdemu według warunków w prawie przepisanych, mogą być znajdujące się w swoich naturalnych złożach: rad, złoto, platyna, miedź, cyna, cynk, kadm., ołów, rtęć, żelazo z wyjątkiem żelaznych grud darniowych, kobald, nikiel, arsen, antymon, mangan, glin, chrom i wolfram bądź w stanie rodzimym, jako rudy, o ile nadają się one do technicznego uzyskiwania z nich pomienionych metali, a dalej minerały, nadające się do technicznego wydobywania z nich siarki, minerały, które ze względu na zawartość fosforu nadają się do przeróbki na nawozy sztuczne, węgiel brunatny, grafit, a także węgiel kamienny i antracyt, z wyjątkiem złóż w woj. poznańskiem i górnośląskiej części woj. śląskiego.

Natomiast zastrzeżone są na rzecz państwa i mogą być przedmiotem własności górniczej, nadanej jedynie państwu znajdujące się w złożach naturalnych: sól kamienna, sole potasowe, magnezowe i borowe, solanki, zawierające sole sodowe lub potasowe a w województwie poznańskiem i w górnośląskiej części woj. śląskiego węgiel kamienny i antracyt.

Co się tyczy uprawomocnienia się powyższych postanowień o zastrzeżeniu przedmiotów własności górniczej na rzecz państwa, odnośnie węgla kamiennego i antracytu na terenie woj. śląskiego, to zgodnie z postanowieniami autonomji śląskiej, prawo górnicze musi być zaaprobowane przez sejm śląski mocą formalnej uchwały.

Tragedja w „królewskiej“ rodzinie cyganów.

Przed niedawnym czasem prasa donosiła o wypadku samobójstwa w „królewskiej rodzinie“ cygańskiej w Warszawie. Przed kilku dniami popełnił zamach samobójczy, który na szczęście nie pociągnął za sobą smutnych następstw syn „króla“ cygańskiego Bazylego Kwieka „książę następca tronu“.

W dniu wczorajszym „królewską“ rodzinę cygańską znowu dotknęło nieszczęście: 15-letnia córka Marja Kwiekówna, córka króla Bazylego, w celu samobójczym zażyła większą dozę kwasu siarczanego i w stanie bardzo ciężkim przewieziona została do szpitala Wolskiego. Przyczyną rozpaczliwego kroku miała być podobno tragedja miłosna. „Królewski“ ojciec nie chciał się zgodzić na małżeństwo swej córki z cyganem nieszlacheckiego urodzenia, którego „królewna“ pokochała całem sercem

NA INNY POSTERUNEK.

Nowy gabinet pułkownika Sławka daje gwarancję, że dotychczasowa linja polityki rządowej zostanie w całości i bez zastrzeżeń utrzymana. Jest to zresztą zjawisko stałe od dni przełomu majowego. Od lat zgórą czterech wola i czyn marszałka Piłsudskiego kierują zbawczo rzeczywistością polską i wytyczają panstwu drogi rozwoju. Zmiany, jakie zachodzą w składzie osobowym rządów pomajowych, nie mają nigdy podszewki politycznej i nie zapowiadają zmiany kursu na jakimkolwiek odcinku życia publicznego. Są one wynikiem konieczności chwili lub też usiłują przez odpowiednie tasowanie ludzi czołowych z obozu Marszałka znaleźć z pośród odpowiednich najodpowiedniejszego. Uwzględniać wreszcie muszą indywidualne życzenia tych pracowników, którzy pragną odejść na inny posterunek pracy.

Dotychczasowy minister przemysłu i handlu, inż. Eugenjusz Kwiatkowski, ustępuje ze swego stanowiska na własne żądanie po czteroletniem chlubnem kierowaniu tak odpowiedzialnym resortem. Odchodzi na stanowisko naczelnego dyrektora Mościc, jednego ze swych wiekopomnych dzieł, powołanych przez niego do życia na przestrzeni lat ostatnich.

Publiczną było tajemnicą, że od dwóch już lat minister Kwiatkowski przy każdej rekonstrukcji gabinetu zgłaszał prośbę o dymisję, pragnąc powrócić do warsztatu ukochanej pracy, od którego odszedł do służby państwowej, a którym były Chorzów i Mościce. Pod naciskiem czynników rządowych, pod wpływem przedewszystkiem pana prezydenta Rzeczypospolitej, który go darzył i darzy zawsze najwyższem zaufaniem, pozostawał jednak na stanowisku jako karny żołnierz obozu. Dziś decyzja jego jest nieodwołalna.

Odchodząc, z dumą może spoglądać na dokonane dzieło. Zapisał się niestartemi głoskami w dziejach Polski odrodzonej. Był z pewnością jednym z najlepszych ministrów na przestrzeni dwunastu lat naszej niepodległości. Dzięki swej energji i inicjatywie, rzadkiej pracowitości i rozległości horyzontów, umiał pozyskać sobie i szacunek u przeciwników politycznych, którzy nie mogli wbrew oczywistości negować jego zasług i wybitnych wyników pracy.

Minister Kwiatkowski w szeregu kolejnych gabinetów był zawsze wykładnikiem programu gospodarczego rządu. A widome pomniki jego działalności zbyt są ogółowi znane, by je tu trzeba szczegółowiej przypominać.

Jego dziełem jest Gdynia, nasza chluba i podziw zagranicy, to własne okno na świat.

Jego dziełem polska flota handlowa, i Mościce, i organizacja samorządu gospodarczego w postaci izb handlowo-przemysłowych i izb rękodzielniczych. A przy tak rozległych pracach pozostawał zawsze karnym i ofiarnym członkiem obozu, w szeregach którego służyć począł jeszcze jako żołnierz legjonowy.

W szeregu wystąpień publicznych na forum sejmu i poza jego murami umiał dać ciętą odprawę przeciwnikom i dumnie podnieść sztandar swej wiary politycznej. To też i w dalszej jego pracy publicznej towarzyszyć mu będą prawdziwy szacunek i serdeczna życzliwość nie tylko dotychczasowych towarzyszy pracy, ale i szerszego ogółu.

Minister sprawiedliwości, mecenas Stanisław Car, ustępuje, by poświęcić się bez zastrzeżeń pracy parlamentarnej, a przedewszystkiem zagadnieniu rewizji konstytucji, które woła o załatwienie i staje się koniecznością dnia, warunkiem normalizacji naszych stosunków wewnętrznych i rozbudowy państwa. Wykaże on w swej pracy z pewnością te wszystkie zalety, jakie go cechowały na stanowisku wiceministra i ministra sprawiedliwości: odwagę zdania, hart w przeprowadzeniu zamierzeń i konsekwencję działania.

Stojąc przez lat kilka na straży powagi prawa, dla którego musiał niejednokrotnie wymuszać posłuch, minister Car był nieraz przedmiotem niewybrednych ataków i zatrutych strzał z obozu partyjnictwa. W tej walce zawsze umiał z odwagą decyzji połączyć odpowiedni umiar i takt, a rozległą swą wiedzę prawniczą zużytkował dla wybitnej pracy nad polskiem sądownictwem. Jemu to Polska zawdzięcza wprowadzenie w całem państwie jednolitego ustroju sądownictwa, dalej kodeks postępowania karnego i kodeks postępowania cywilnego, który świeżo, bo w dniu 3 b. m. stał się w formie dekretu pana prezydenta obowiązującym i jest ostatnią pracą ministra Cara na dotychczasowem jego stanowisku.

Ustępuje również z gabinetu p. minister robót publicznych, prof. Matakiewicz, by po roku pracy na tem stanowisku powrócić do swej pracy wykładowej i profesora politechniki lwowskiej, wreszcie minister reform rolnych Staniewicz. Zasługą ministra Staniewicza, starego nie latami, lecz zasługą żołnierza obozu Marszałka, legjonisty i peowiaka, pozostanie to, że sprawa reformy rolnej, która aż do przełomu majowego była odskocznią dla demagogji i instrumentem politycznej intrygi, weszła wreszcie na tory celowych zarządzeń. Parcelacja ziemi w połączeniu z meljoracją i komasacją gruntów dąży dziś racjonalnie do zaspokojenia głodu ziemi, lecz równocześnie do stworzenia zdolnych do życia i zdrowych społecznie jednostek gospodarczych. Jako wybitny znawca tych spraw, p. Staniewicz na terenie pracy sejmowej w dalszym ciągu będzie twórczo współdziałał w przebudowie naszego ustroju rolnego.

Ustępujący ministrowie stają na innych odcinkach, przedewszystkiem na forum sejmu, do dalszej pracy publicznej. Pozostają żołnierzami obozu państwowego i do zasług dotychczasowych dorzucą z pewnością jeszcze niejedną.

Rs

Przygotowania do sesji sejmowej.

Budżet i sprawa usuwalności sędziów.

„Expres Por." donosi:

„Zbliża się czas pierwszego posiedzenia sejmu. Opozycja „zbiera się w sobie" aby wygrać możliwie dobrze swe atuty.

Taktyka centrolewu, zarówno jak i stron. narodowego jeszcze nie została ustalona. Uchwały co do zgłoszenia wniosków demonstracyjnych, oraz wysunięcia kandydatów na wicemarszałków zapadną dopiero w poniedziałek po posiedzeniu klubu stron. narodowego, z którym centrolew zamierza pertraktować co do wspólnych wystąpień demonstracyjnych w sprawie Brześcia.

Rząd szykuje się tymczasem do przedstawienia całego szeregu

konkretnych projektów.

Prawdopodobnie na drugiem posiedzeniu minister skarbu wniesie projekt

budżetu,

przyczem p. minister Matuszewski wygłosi obszerne expose finansowe.

Również w najbliższym czasie zapewne jeszcze w grudniu ministerjum sprawiedliwości wystąpi w sejmie z wnioskiem

o przedłużenie na rok

dekretu p. prezydenta R. P. o usuwalności pewnej kategorji sędziów, który to dekret wygasa z dniem 1 stycznia 1931 r.

Dekret ten, jak wiadomo, przewiduje prawo usuwalności sędziów na okres 2 lat, o ile chodzi o sędziów okręgowych i powiatowych oraz na 1 rok — sędziów apelacyjnych i na 3 miesiące — sędziów sądu najwyższego.

Obecnie dla przeprowadzenia ostatecznej reorganizacji sądownictwa moc obowiązująca dekretu p. prezydenta będzie przedłużona na rok i tyczyć się będzie sędziów apelacyjnych, powiatowych i okręgowych.

Przed obecną sesją sejmową otwiera się wielkie pole pracy. Na uchwalenie budżetu sejm ma

tylko 3 miesiące

czasu z przerwami świątecznemi. To też sesja sejmowa stać będzie pod znakiem żmudnej pracy budżetowej, zmąconej pewnie od czasu do czasu przez częste demonstracyjki wiecznych malkontentów.

W spółce z Niemcami...

Od pewnego czasu w prasie opozycyjnej, a w szczególności w „Polonji" rozpoczęła się zaciekła i niepoczytalna kampanja bredni i insynuacyj... o interwencji zagranicy w wewnętrznych sprawach Polski.

Pisma te skwapliwie wyławiają każde oszczerstwo i kalumje rzucane w dziennikach wrogich Polsce zagranicą i w formie bądź to „depesz", preparowanych oczywiście na miejscu, bądź też faktów już dokonanych, podają je do wiadomości ogółu drukiem nabrzmiałym grozą i czernią czcionek.

Ostatnio „Polonja" wypisuje brednie, jakoby ambasada angielska w Warszawie zajęła się... śledztwem w sprawie wyborów do sejmu i senatu, a stolica apostolska w dniach najbliższych przysłać ma specjalnych delegatów, którzy zająć się mają „dochodzeniem" w jakich warunkach przebywali więźniowie brzescy.

Zagadkowe i specyficzne te wystąpienia opozycyjnych pism polskich, zbiegają się z nieprzytomnym, antypolskim wypadem „Kölnische Ztg.", organu zbliżonego do ministra Curtiusa.

Pismo to ni mniej, ni więcej, tylko żąda przeprowadzenia ponownych wyborów w Polsce, do czego rząd polski zmusić winna liga narodów, widząc jakie „krzywdy" dzieją się mniejszości niemieckiej w Polsce.

Dziennik niemiecki zapewnia, że rząd Rzeszy zadowoli się, jeśli pokrzywdzeni niemcy otrzymają odszkodowanie, wojewoda śląski, p. Grażyński zostanie odwołany a związek powstańców zlikwidowany.

To już nie jest niepoczytalne bałamucenie opinji i wprowadzanie fermentu w łonie członków ligi narodów, ale wyraźny szantaż polityczny, któremu patronują z uciechą opozycyjne pisma polskie.

Rząd polski niewątpliwie na brednie i szalone pomysły niemieckie odpowie stanowczo, po męsku i tam gdzie należy.

Kto może starać się o stopień pporucznika rezerwy:

O stopień podporucznika rezerwy mogą ubiegać się ochotnicy byłych formacyj polskich 1914 — 1918 i wojska polskiego 1918 — 1921, którzy odpowiadają następującym warunkom:

1) nie służą obecnie czynnie w wojsku, 2) zostali przeniesieni do rezerwy, 3) posiadają cenzus naukowy conajmniej w zakresie ukończonych 6 klas szkoły średniej lub równorzędnej, 4) służyli w b. formacjach polskich 1914—1918, albo w W. P. w czasie 1918 — 1921 roku, 5) posiadają kwalifikacje moralne i służbowe bez zarzutu 6) złożą zobowiązanie do odbycia skróconego 8 tygodniowego kursu szkoły podchorążych rezerwy.

W związku z tem należy składać podania w terminie do dnia 15 stycznia 1931 roku.

Podania składać należy tylko do właściwych PKU., w których ewidencji pozostaje ubiegający się o stopień podporucznika rezerwy.

Do podania należy załączyć: 1) życiorys ze szczegółowem uwzględnieniem przebiegu służby wojskowej (odznaczenie, rany, przysposobienie wojskowe), 2) odpis (duplikat) świadectwa szkolnego wystawione przez władzę państw. lub odpis uwierzytelniony rejentalnie, względnie sądownie, 3) uwierzytelniony rejentalnie lub sądownie odpis metryki urodzenia, 4) świadectwo moralności, wystawione przez władę państwową lub samorządową, 5) zobowiązanie do odbycia 8-tygodniowego kursu szkoły podchorążych rezerwy.

Nie będą rozpatrywane te podania, które petenci przedłożą z pominięciem P. K. U.

Ośmiotygodniowy kurs szkoły podchorążych rezerwy odbędzie się w 1931 roku. O powołaniu na kurs zostaną zainteresowani powiadomieni przez komendanta P. K. U.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Grudzień 7 Niedziela

Dziś: Ambrożego
Jutro. Niep. Pocz. NMP.
Wschód słońca 7.29
Zachód „ 15.26

RADJO

WARSZAWA.

Niedziela, 7 grudnia.

10.15. Naboż. z Katedry pozn. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.25. Poranek symf. z Filh. Warsz. 14.00. Odczyt roln. „Wędrówki młodego rolnika. 14.20. Muzyka z Krakowa. 14.30. Odczyt roln. „Zimowe prace w lesie". 14.50. Muzyka z Krakowa. 15.00. Odczyt roln. „Żywienie drobiu w czasie zimy". 15.20. Muzyka z Krakowa. 15.40. Program dla dzieci. 16.10. Skrzynka pocztowa. 16.30. Muzyka z płyt gramof. 16.40. Odczyt ze Lwowa. 16.55. W dniu oszczędności". 17.05. Muzyka z płyt gramof. 17.15. Wiadomości przyj. i pożyt. 17.30. Koncert z Krakowa. 19.00. Rozmaitości. 19.25. Feljeton p. t. „Odczucia i przeczucia ludzkie". 19.40. Muzyka z płyt gramof. 20.00. Słuchowisko z Krakowa. 20.30. Koncert popul. Wyk. ork. P. R. 21.10. Kwadrans lit. 21.25. D. c. konc. W przerwie program na dz. nast. oraz repert. teatrów miejsk. Warsz. 22.00. Feljeton p. t. „Literatura w powietrzu Paryża". 22.15. Koncert. 22.50. Kom. meteor., polic., sport. 23.00. Muzyka tan. z Sali Malinowej hot. Bristol.

KATOWICE.

Niedziela, 7 grudnia.

9.45. Tr. otwarcia toru łyżwiarskiego w Katowicach. 10.15. Naboż. z Bazyliki wileńskiej 11.45. Tr. z T. P. w Katowicach uroczystej akademji, organiz. z okazji „Miesiąca Pomorza". 14.00. Wystarczy żyć uczciwie o wiarę mniejsza. 14.20. Odczyty roln. z Warszawy i muz. z Krakowa. 15.40. Audycja dla dzieci. 16.10. Skrzynka pocztowa. 16.30. Intermezzo muzyczne. 16.40 Odczyt ze Lwowa. 16.55. W dniu oszczędności. 17.15. Wiad. przyj. i pożyt. z Warsz. 17.30. Muzyka religijna z Krak. 18.30. Tr. sportowa z Międzynarod. pokazów łyżwiarskich w Katowicach 19.00. Bery i bojki śląskie. 19.25. Feljeton z Warsz. 19.00. Rozmaitości. 20.00. Słuchowisko z Krakowa. 20.30 Tr. z Warsz.: Koncert popul. W przerwie kwadrans lit. 22.00. Feljeton z Warsz. 22.15. Recital śpiewaczy z Warsz. 22.50. Kom. meteor. z Warszawy, kom. sport. i program na dz. następny. 23.00. Muzyka tan. z Warsz.

WARSZAWA.

Poniedziałek, 8 grudnia.

10.15. Naboż. z Katedry pozn. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Transm. z Krakowa. 13.10. 2-a cz. poranku symf. z Filh. Warsz. 14.00. Czego oko nie widzi, tego sercu nie żal. 14.20. Muzyka. 14.30. Aud. roln. „Jak się Maciek żenił". 15.40 Program dla dzieci. 16.10. O kolejach podziemnych. 16.30. Muzyka z płyt gramof. 16.40 Odczyt z Katowic. 16.55. Muzyka z płyt gramof. 17.15. Wiad. przyj. i pożyt. 17.40. Koncert Reprez. ork. P. P. 19.00. Rozmaitości. 19.25 Feljeton p. t. Kłamcy. 19.40. Muzyka z płyt gramof. 20.00. Kwadrans lit. 20.15 Pogadanka muzyczna. 20.30. Operetka „Paganini". W przerwie program na dz. nast. oraz repert. teatrów miejsk. Warsz. 22.00. Feljeton p. t. Poezja powstania listopadowego. 22.15. Płyty gramof. 22.50. Kom. meteor., polic., sport. 23.00. Muzyka tan. z hot. „Polonja".

KATOWICE.

Poniedziałek, 8 grudnia.

10.15. Naboż. z kościoła pod wezw. N. M. P. w Wielkich Piekarach na Śląsku. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.15. Poranek symf. z Filh. Warsz. 14.00. Odczyt z Warsz. 14.20. Muzyka z Warsz. 14.30. Aud. roln. z Warsz. 15.40. Tr. z Warsz.: aud. dla dzieci i młodzieży 16.10. Noc listopadowa w literaturze polskiej. 16.30. Intermezzo muz. 16.40. Piękno w postaci zwierząt. 16.55. Koncert z płyt gramof. 17.15 Wiad. przyj. i pożyt. z Warsz. 17.40. Koncert z Warsz. 19.00. Aud. autorska E. Zegadłowicza. 19.25. Feljeton z Warsz. 19.40. Rozmaitości. 20.00. Kwadrans lit. z Warsz. 20.15. Pogadanka muz. z Warsz. 20.30. Operetka z Warsz. 22.00 Feljeton z Warsz. 22.15. Koncert z płyt gramof. 22.50. Kom. meteor. z Warsz. i program na dz. nast. 23.00. Muzyka tan. z Warsz.

Ś. † P.

JULJANNA DUSZA

Opatrzona Św. Sakramentami zmarła dnia 6-go grudnia rb., przeżywszy lat 65.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Rysiej 6' nastąpi w poniedziałek, dnia 8 grudnia o godz. 2-ej popoł. do kościoła parafjalnego w Pogoni, następnie na cmentarz miejscowy.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłej pozostali w głębokim żalu

Córka, Zięć i Rodzina.

Zwiększenie zamówień na węgiel

Kopalnie w Zagłębiu zwiększyły ilość dni pracy w tygodniu i powiększyły swe załogi.

Na skutek ogólnej poprawy konjunktury i zwiększenia się zamówień sezonowych na węgiel, wszystkie kopalnie Zagłębia Dąbrowskiego zwiększyły ilość dni pracy w tygodniu, a niektóre pracują już pełną ilość dni.

Ostatnio kopalnia Klimontów I, należąca do sosnowieckiego towarzystwa podniosła ilość dniówek z 3 na 6 w tygodniu.

Na pełną ilość dni w tygodniu pracują pozatem: kop. „Saturn" i kop. „Czeladź". Ostatnio nawet wspomniane kopalnie powiększyły swe załogi robotnicze o kilkadziesiąt osób, a kop. Czeladź o kilkaset osób.

Statystyka w porównaniu do ub. tygodnia wykazuje, że liczba częściowo zatrudnionych na terenie Zagłębia zmniejszyła się o 2.195 osób, w liczbie tej 2076 osób, pracuje już na pełną ilość dni w tygodniu.

W związku ze zwiększeniem ilości dni pracy w kopalniach węgla, należy oczekiwać wzmożenia się ruchu i w innych dziedzinach życia gospodarczego kraju.

Stan bezrobocia w Zagłębiu.

Ogólny stan bezrobocia na terenie Zagłębia wynosi obecnie 12.274 osoby, w tem pracowników umysłowych 598 osób.

W porównaniu do ubiegłego tygodnia bezrobocie wzrosło o 456 osób, a to wskutek częściowej likwidacji robót budowlanych i ziemnych oraz wskutek licznych zwolnień robotników przemysłu włókienniczego w Zawierciu.

Przy robotach publicznych zatrudnionych jest 2835 osób, z liczby tej 1455 bezrobotnych zatrudnionych jest w powiecie będzińskim, 997 w pow. zawierckim i 383 w pow. olkuskim.

Częściowo zatrudnionych jest na terenie Zagłębia 8.685 osób, z czego 3 dni w tygodniu pracuje 3031 osób, 4 dni 5390, 5 dni 264 osoby.

W okresie od 17 do 25 ub. m. wypłacono bezrobotnym 5909 zł. zasiłków.

Do Francji wyjechało w ub. tygodniu 41 osób.

Nauczyciele średnich szkół technicznych

z okręgu szkolnego krakowskiego w Dąbrowie.

W Krakowie dnia 9 i 10 bm., w lokalu szkoły przemysłowej odbędzie się konferencja dydaktyczno - pedagogiczna nauczycieli przedmiotów zawodowych średnich szkół technicznych okręgu szkolnego krakowskiego.

Po konferencji w Krakowie, uczestnicy tego zjazdu przyjadą również do Dąbrowy, celem zwiedzenia szkoły górniczo - hutniczej, oraz wygłoszenia referatów naukowych.

Program zwiedzania szkoły w Dąbrowie jest następujący: godz. 8 rano referat inż. Drewskiego z Radomia na temat: „Nauczanie technologji metali w szkole średniej technicznej"; godz. 9 rano referat inż. Webera „Nauka kowalstwa"; zwiedzenie szkoły; lekcja z meatloznawstwem, wykł. prof. Jasiewicza; godz. 12 w poł. lekcja pokazowa prof. Czyżewskiego na temat techniki cieplnej; godz. 2.30 popoł. referat inż. Wicherta p. t. „Nauka o obrabiarkach" i na zakończenie dyskusja nad wygłoszonemi referatami.

Wieczorem, wspólna towarzyska kolacja.

Do Dąbrowy zapowiedzeli swój przyjazd: kurator Kupczyński; naczelnik wydziału szkół technicznych przy ministerjum oświaty p. Hensel; naczelnik szkolnictwa zawodowego p. Misky; wizytator szkolny p. Affanosowicz i nauczycielstwo.

Trzechlecie rozgłośni radjowej

w Katowicach.

Rozgłośnia katowicka obchodziła w ub. czwartek trzechlecie istnienia.

Z inicjatywy dyr. Dyrny odbyła się konferencja prasowa, w której wzięli udział dziennikarze z Zagłębia Dąbrowskiego i ze Śląska.

Dyr. Dyrna w krótkim referacie przedstawił plon działalności radjostacji katowickiej, zaznaczając jej olbrzymie znaczenie kulturalne i propagandowe. Dowodem tego są listy, napływające z rozmaitych zakątków świata, nietylko od polaków, ale i cudzoziemców.

P. dyr. Mędrzecki z polskiego radja z Warszawy omówił sytuację radjofonji polskiej, stwierdzając jej samowystarczalność i stałą troskę o ulepszanie audycyj.

Pod Warszawą, w Raszynie buduje się obecnie kolos - rozgłośnię, którą słychać będzie w całej Polsce na detektor. Zasięg tej stacji obejmie i Prusy Wschdnie, Warmję, Mazury i sięgnie około 200 kilometrów w głąb pogranicza sowieckiego.

Inż. Miłobędzki wygłosił treściwy referat o stronie technicznej radja. Aby udostępnić najszerszym warstwom możność korzystania z audycyj radjowych, „Polskie Radjo" wypracowało szemat taniego odbiornika kryształkowego i masową jego produkcję powierzyło państwowym zakładom sprzętu telefonicznego.

Odbiornik ten, w formie eleganckiej skrzyneczki, przypominającej minjaturowy telefon, wraz z parą słuchawek i anteną kosztować będzie tylko 39 zł.

System sprzedaży na raty umożliwi nabycie aparatu nawet najbiedniejszym.

Odbiornik ten, nazwany „Detefonem" ukaże się w sprzedaży w najbliższym czasie.

Z kolei p. red. Ciachotny mówił o stosunku prasy do radja i odwrotnie.

Nazakończenie dodać trzeba, że liczba radjoamatorów w Polsce sięga 230 tysięcy osób płacących 3 złote za korzystanie z audycyj i około 80 tys. pajęczarzy, uchylających się skrzętnie od... płacenia.

Cyfra pierwsza jest niewspółmiernie nikła od stosunków zagranicą, aczkolwiek programy radjofonji polskiej stoją na jednym z pierwszych miejsc w świecie.

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dziś w niedzielę, dnia 7 bm. dwa przedstawienia. Popołudniu dana będzie wspaniała komedja Wł. Perzyńskiego „Lekkomyślna siostra" po cenach popularnych, wieczorem o godz 8.15, nagrodzona pierwszą nagrodą, sztuka H. K. Rostworowskiego „Niespodzianka".

W poniedziałek dnia 8 bm. dwa przedstawienia. Popołudniu pełna humoru i dowcipu komedja St. Kiedrzyńskiego „Kobieta, wino i dancing", wieczorem o godz. 8.15 „Niespodzianka".

W niedzielę i poniedziałek kasa teatru czynna od godz. 11-ej przedpołudniem.

OD WYDAWNICTWA.

Następny numer naszego pisma ukaże się we wtorek rano o zwykłej porze.

Z Kielc.

(k) **Przeniesienia w policji.** Rozkazem komendanta głównego policji państwowej przeniesieni zostali na nowe stanowiska:

Komisarz Lucjan Matusiewicz, kierownik II komisarjatu w Częstochowie, do komendy policji m. Wilna, podkom. Tadeusz Krzemiński, kierownik 6-go komisarjatu w Wilnie.

(k) **Kontrola bezrobotnych prac. umysłowych.** P. U. P. P. w Kielcach podaje do wiadomości, że kontrola pozostających bez pracy pracowników umysłowych, korzystających ze świadczeń zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych w Warszawie, i zamieszkałych na terenie pow. kieleckiego odbywa się w tut. urzędzie 2 razy w miesiącu w dniach 8 — 9 i 23 — każdego miesiąca.

Ponadto, poświadczanie specjalnych formularzy zaświadczeń w okresach miesięcznych o pozostawaniu bez pracy odbywać się będzie w dniach 3 — 4 każdego miesiąca.

Równocześnie nadmienia się, że w razie przypadającego święta załatwianie powyżej wymienionych czynności odbywać się będzie w dniu następnym.

(k) **Sekcja narciarska** świętokrzyskiego towarzystwa sportów zimowych w Kielcach urządza 5-dniowy kurs narciarski.

Zapisy do dnia 13 grudnia b. r. przyjmuje codziennie sekretarz sekcji Edmund Kozłowski, magistrat, pokój Nr. 9 od godz. 9 do 13 i od godz. 18 do 19 w sekretarjacie klubu urzędników państwowych. Ilość osób ograniczona. Opłata za kurs wynosi 3 zł. (trzy zł.).

(k) **Powtórne wybory delegatów robotniczych w „Ludwikowie".** Stosownie do wniesionego protestu w inspektoracie pracy w Kielcach przez zawodowe związki gospodarcze, odbyły się w dniu 3 grudnia ponownie wybory delegatów robotniczych w suchedniowskiej fabryce odlewów „Ludwików" w Kielcach.

Pierwotne wybory w dniu 22.10 na ogólną ilość 8 delegatów dały następujące wyniki: lista Nr. 1 gosp. zw. zaw. (BBWR.) 3 mandaty, lista Nr. 2 (PPS. CKW.) 5 mandatów.

Wybory ponowne w dniu 3 grudnia dały inne wyniki: lista Nr. 1 otrzymała 2 mandaty, lista Nr. 2—6 mandatów.

Utratę mandatu przez zaw. zw. gospodarcze, tłumaczyć należy dopuszczeniem do głosowania niepełnoletnich robotników.

Z Sosnowca

(s) DO NASZYCH PRENUMERATORÓW. Z Pośród 36 dziewcząt, dostarczających prenumeratorom w Sosnowcu „Expres Zagłębia", zapadło na grypę 6. Chore zastępują ich koleżanki, które nie znając dokładnie mieszkań i domów czynność tę wykonywać muszą dłużej, skutkiem czego niektórzy abonenci otrzymują pismo później niż zwykle.

Zwracamy się przeto do nich z prośbą, by zechcieli mieć nas za wytłumaczonych, gdyż opóźnienie nie spowodowane zostało opieszałością lub złą wolą, lecz nastąpiło skutkiem choroby, której trudno jest dziś uniknąć.

(s) **Reglamentacja importu.** Izba przemysłowo - handlowa w Sosnowcu, przyjmuje już podania o zezwolenie przywozu towarów regjonalnych na I kwartał 1931 roku.

Ostateczny termin nadsyłania tych podań izbie, upływa dnia 28 grudnia br.

Podania na I kwartał 1931 r., wnoszone po terminie, będą mogły być rozpatrzone tylko w takim wypadku, jeżeli pozostanie rezerwa kontyngentu.

(s) **Grypa w szkołach.** W szkołach powszechnych w Sosnowcu szerzy się grypa w sposób zastraszający. W każdej niemal szkole choruje kilku nauczycieli i nauczycielek, a z każdej klasy po kilkanaście dzieci leży w domu.

(s) **Wieczór ku czci J. Kochanowskiego.** Staraniem państwowych seminarjów nauczycielskich żeńskiego i męskiego w Sosnowcu, w środę dn. 10 bm. w sali teatru miejskiego odbędzie się wieczór ku czci J. Kochanowskiego.

Na program hołdu wielkiemu polakowi 16-go w. złożą się: Cz. I. Zagajenie, hymn do Boga, Kochanowski: poeta, obywatel, człowiek, inscenizacja, sobótki, muzyka, śpiew, deklamacje, tańce.

Cz. II. Hymn do zgody, odprawa posłów greckich, fraszki.

Część I wykonają uczenice państwowego seminarjum nauczycielskiego w partji muzyczno - wokalnej pod batutą p. prof. Cichonia, w sceniczno deklamacyjnej pod kier. pp. wychowawczyń.

Część II wykona młodzież państw. sem. nauczycielskiego męskiego pod batutą prof. Czubatego oraz p. Polonistki.

Początek wieczoru o godz. 7 wieczorem.

Bilety nabywać można w dzień przedstawienia przy kasie w cenie od 50 gr. do 3 zł.

Czysty dochód przeznacza młodzież na „Odpowiedź Treviranusowi".

(s) **Konferencja nauczycielska.** Grupa fizyko - matematyczna nauczycielstwa szkół powszechnych w Sosnowcu w środę 10 bm o g. 10 rano w pracowni fizyko - mat. przy ulicy Wawel urządza konferencję z następującym porządkiem: lekcja fizyki na temat: Parowanie, wrzenie, skraplanie i destylacja, referat w związku z lekcją, dyskusja i wolne wnioski.

(s) **Walne zebranie tow. opieki nad więźniami „Patronat".** W środę, dn. 10 bm., o godz. 7 wiecz. w sali sądu powiatowego przy ul. Warszawskiej odbędzie się walne zebranie tow. opieki nad więźniami „Patronat".

(s) **W sprawie umowy z państwowym zakładem wodociągowym.** We wtorek, dn. 9 bm., w magistracie odbędzie się konferencja tymczasowego kierownika magistratu p. W. Kuźniaka z dyrektorem państwowych zakładów wodociągowych na G. Śląsku, inż. Nowakowskim w sprawie umowy dotyczącej dostarczania wody dla Sosnowca.

W konferencji wezmą udział także przedstawiciele rady komisarycznej mianowani do spraw wodnych w osobach pp.: sędziego Salaka, F. Wieczorka i H. Almstaedta.

Magistrat sosnowiecki przedstawił już państwowemu zakładowi wodociągowemu na G. Śląsku projekt prowizorycznej umowy, która prawdopodobnie we wtorek zostanie całkowicie uzgodniona i podpisana.

(s) **Choroby zakaźne w mieście** W ub. tygodniu zanotowano następujące wypadki zachorowań i zgonów na choroby zakaźne i inne. Na dur brzuszny zachorowała 1 osoba, zmarła 1, na błonicę zachorowały 4 osoby, różę 2, zmarła 1, na krztusiec zachorowała 1, gruźlicę płuc 1. Odwszono pozatem w zakładzie dezynfekcyjnym 18 osób.

(s) **Zebranie stowarzyszeń ligi katolickiej.** Zarząd główny ligi katolickiej na Pogoni zawiadamia, że dnia 8-go grudnia, o godz. 17-ej odbędzie się w lokalu Z. Z. M przy ul. Marjackiej 1, zebranie wszystkich stowarzyszeń ligi katolickiej, na które zarząd zaprasza uprzejmie i inne organizacje katolickie, parafjan i sympatyków. Celem zebrania będzie zapoznanie się z zasadami akcji katolickiej. Wejście bezpłatne.

(s) **Bezpłatny kurs jazdy na nartach.** Towarzystwo narciarskie urządza w Sosnowcu, przy ul. Małachowskiego 27 bezpłatny kurs jazdy na nartach.

Kurs prowadzony będzie pod kierownictwem p. Br. Czecha i E. Szymaszka.

(s) **Z targowicy sosnowieckiej.** W ub. tygodniu tj. od dn. 1 do 6 bm. rb., spędzono na targowicę w Sosnowcu 2081 szt. trzody chlewnej.

Płacono za 1 kg. żywej wagi od zł. 1.40 do zł. 2.20. Tendencja słaba.

(s) **Drobny pożar.** Wczoraj w godzinach popołudniowych, w zabudowaniach K. Drożdża, przy ul. Wąskiej nr. 10 wybuchł pożar, który strawił komórki napełnione słomą i rupieciami.

Wezwana miejska straż ogniowa pożar w zarodku stłumiła.

— W godzinach rannych, przy ul. Barbary nr. 21, zapaliły się sadze w kominie, gdzie interwenjowała także straż miejska.

Głosy czytelników.

Zburzyć „pomnik" w Będzinie!

W obecnej epoce, mimo ciężkich powojennych czasów, mnożą się pomniki, z różnych okazyj: na placach, ogrodach publicznych, dziedzińcach koszar i t. p. Zasługiwałoby to na pochwałę, boć pomniki są dowodem czci dla znanych lub nieznanych szermierzy, którzy przyczynili się do Odrodzenia Polski, gdyby jednak nie fakt, że nie stoją one pod względem artystycznym na należytym poziomie, że są najczęściej nie owocem twórczego wysiłku artystów rzeźbiarzy, a płodem dyrektorów muzeów, dowódców pułków, inżynierów, budowniczych lub murarzy.

W najlepszym razie daje się do wykonania rzezbę, bez konkursu takiemu p. artyście jak np. p. Chorembalski (pomnik Moniuszki w Katowicach i powstańca w Szopienicach).

W rzadkich wypadkach są ogłaszane konkursy na pomniki a jeśli są, to dzieła nagrodzone nawet I-ą nagrodą nie mogą doczekać się zrealizowania np. Szokalskiego projekt pomnika A. Mickiewicza w Wilnie. Toż to skandal! W dobie, kiedy na najmniejsze nalepki lub etykiety na mydełka ogłasza się konkursy, pomniki projektują amatorzy.

Przecież etykieta ma żywot krótki, za rok może jej już nie być lub może być zmieniona, a tymczasem pomnik może trwać setki lat i całe pokolenia patrzeć nań będą.

Lepiej nie stawiać wcale pomników, jeżeli mają to być rzeczy bezwartościowe, przygodnie na kolanie projektowane. Artyści plastycy nie powinni patrzeć obojętnem okiem na zalew przeciętnych i banalnych pomników: apeluję więc do nich, aby wypowiedzieli się w tej sprawie, ale nie ci z Tow. Art. Liter. w Sosnowcu, którzy też wystawiają swoje obrazy w Sosnowcu ale przedewszystkiem „solidne buty szyją". Kiedy w r. ubiegłym wróciłem z Paryża po rocznej nieobecności, zauważyłem na placu 3-go Maja w Będzinie dziwną budowlę, której celu nie mogłem się domyśleć. Byłem najmocniej przekonany, że jest to jakiś dźwigar, lub też konstrukcja, która służy do pogłębienia studni (w tem miejscu znajdowała się studnia). Dopiero pewien przechodzień poinformował mnie, że jest to pomnik poległym żołnierzam 11 p. p. zbudowany z okazji 10-lecia niepodl. Polski.

Zaiste, pomnik ten to rekord bezmyślności, pomnik polskiego snobizmu, raczej reklama firmy „Osram", a nie pomnik bohaterom.

Każdy pomnik musi być jasny i zrozumiały dla wszystkich. Przypatrzmy się więc „pomnikowi" w Będzinie. Jest to 10 m. wysoka betonowa konstrukcja, mająca naśladować piorun, bijący z ziemi do nieba! Czyż można sobie wyobrazić większy nonsens: kanciasty w przekroju piorun, a na szczycie jego ma być postawiony Anioł Pokoju?!

Pomijając już nieszlachetność materjału (beton), który się nie nadaje do budowli pomników, jednak używanie meteorologicznych symboli, jest grzechem przeciwko logice rzeźby. Co może być tematem malarstwa („Burza" Chełmońskiego) nie zawsze da się wykonać w rzeźbie.

Czy wyobrazi sobie ktoś wyrzeźbiony deszcz lub grad? Rzeźbiony piorun — pomnik w Będzinie, to szczyt nielogiczności, który zniknąć winien, zanim zostanie odsłonięty. Zniknąć musi jeszcze z innego powodu.

Z pogoni za nadzwyczajnością znaną jest Ameryka, jeśliby więc taki pomnik powstał wśród drapaczy chmur, wśród domów w kształcie: balonów, łodzi, aeroplanu byłby również nieestetyczny, ale byłby na miejscu w odpowiednim sobie otoczeniu, ale nie u nas, w otoczeniu kamieniczek, które nic z nowoczesnością nie mają wspólnego.

W ubiegłym roku, natychmiast po powrocie z Paryża, gdzie byłem również przy odsłonięciu najładniejszego pomnika Mickiewicza — Pielgrzym, dłuta Bourdellea, zwróciłem się z listem do t. zw. T. A. L. w Sosnowcu, aby zajęło się skandalicznym „pomnikiem" w Będzinie, ale T. A. L. nie zajęło wobec „pomnika" żadnego stanowiska, uważając się widocznie za niekompetentne do zabierania głosu w tej sprawie.

Społeczeństwo, jako fundator tych szlachetnych w zamierzeniu, ale chybionych w skutkach dowodów czci dla zasłużonych polaków, musi zatamować wylew przeciętności, chociażby tylko z obawy wstydu wobec następnych pokoleń.

Zygmunt Honiek.

Budowę wodociągów miejskich w Zawierciu

uchwaliła rada komisaryczna.

Na ostatniem posiedzeniu rady komisarycznej poseł inż. Z. Sowiński zgłosił projekt budowy wodociągów miejskich. Opracowany drobiazgowo projekt przewiduje zbudowanie automatycznie działającej stacji pomp o motorach elektrycznych, a zmontowanej przy samobijącej studni artezyjskiej na Starym Rynku. Według pomiarów, dokonanych przez projektodawcę, studnia ta przy poborze wody do 1200 litrów na minutę nie obniża swego poziomu, a więc jest w stanie dostarczyć w ciągu doby zgóra 1700 metrów kubicznych. Niezależnie od tego, jako rezerwa służyłaby druga, również samobijąca artezyjska studnia przy ul. Blanowskiej, o wydajności 1000 litrów na minutę. Konieczne dla rozprowadzenia wody po mieście ciśnienie w wysokości 4 i pół atmosfery, wytwarzane będzie przez kompresory.

W pierwszym etapie robót miałaby być zmontowana stacja pomp i założony będzie wodociąg na ulicach: Marszałkowskiej, Aptecznej, Rynkowej, Hożej, Górnośląskiej, Towarowej, 3-go maja, na Starym i Nowym rynku oraz na części ul. Paderewskiego i Kościuszki.

Łączny koszt powyższych robót wyniesie około 150.000 zł. i już w pierwszym roku po ukończeniu i włączeniu 200 domów da miastu 30.000 zł. czystego dochodu, zaś po zaopatrzeniu w wodę wszystkich większych domów zysk ten podniesie się do 150.000 rocznie.

Cena wody wynosić ma wedle projektu 50 gr. za jeden metr. kubiczny.

Konieczny na budowę fundusz proponuje projektodawca uzyskać ze specjalnie rozpisanej pożyczki wewnętrznej, przyczem każdy obywatel, biorący w niej udział będzie mógł spłacać zadeklarowaną kwotę w ciągu 3 lat. Korzystne oprocentowanie oraz bezwzględnie pewne zabezpieczenie pożyczki na dochodach i majątku przedsiębiorstwa wodociągowego, stworzy dogodne warunki dla obywateli, chcących lokować swe oszczędności w najbardziej dla siebie pewny i korzystny sposób.

Wodociągi miejskie w Zawierciu stworzą drugą po miejskim zakładzie elektrycznym placówkę dochodową miasta i pozwolą w niedalekiej przyszłości oprzeć budżet miasta na dochodach z przedsiębiorstw, a nie, jak to dotychczas ma miejsce, wyłącznie na podatkach i świadczeniach.

Po dłuższej dyskusji rada komisaryczna jednogłośnie uchwaliła rozpocząć realizację powyższego projektu, wybierając w tym celu specjalną komisję wodociągową, w skład której weszli: z ramienia rady — p. komisarz Fr. Langert, p. A. Erbe, p. inż. Rabinowicz i p. Windman, oraz z poza rady p. St. Holenderski, p. inż. Dębski i projektodawca p. inż. Z. Sowiński.

(s) **Repertuar kin.** Kino „Zagłębie". „Wilki i szakale morza".

„Wawel": — „U wrót śmierci".

„Momus": — „Erotikon".

Z Będzina.

DELEGACJA DZIECI SZKOŁY ĆWICZEŃ u starosty Boxy.

Onegdaj starosta J. Boxa, na specjalnej audjencji przyjął delegację dzieci szkoły ćwiczeń przy państwowem seminarjum żeńskiem w Sosnowcu. Delegacja dzieci, w osobach Basi Wieczorkówny, Heni Grabowskiej i Aleksego Bienia, w towarzystwie przełożonej p. J. Strączyńskiej, wręczyła p. staroście 111 zł. 38 gr. (dochód z przedstawienia dla dzieci), przeznaczając te pieniądze na budowę sierocińca im. marszałka J. Piłsudskiego.

(b) **Odczyt dr. Rechtschafta.** W szkole powszechnej na Koszelowie, dr. Rechtschaft wygłosił odczyt p. t. „Na froncie przeciwgruźliczym". Odczytowi przysłuchiwało się 300 osób, przeważnie górników.

(b) **Zebranie.** Dziś o godz. 2-ej popoł. w lokalu związku strzeleckiego odbędzie się zebranie członków gospodarczego związku zawodowego.

(b) **Odpust w Łagiszy.** Dorocznym zwyczajem w dniu jutrzejszym w Łagiszy odbędzie się odpust dla uczczenia, przypadającego święta Najświętszej Marji Panny. Z racji tej staraniem miejscowego harcerstwa zostanie odegrana sztuka w 5 odsłonach p. t. „Stary piechur i syn jego huzar".

Czysty dochód z przedstawienia przeznaczono na dzwony kościelne.

(b) **Nowa studnia artezyjska.** Sejmikowych studni artezyjskich w powiecie będzińskim dotychczas było pięć. Obecnie wybudowano szóstą w Myszkowicach.

Onegdaj odbyło się oficjalne oddanie studni do użytku publicznego, w którem wzięli udział wiceprzewodniczący sejmiku p. St. Wolf, powiatowy inż. Laubitz i członek sejmiku p. Wyleżek.

(b) **Podrzucony noworodek.** Na ulicy Gzichowskiej znaleziono podrzuconego noworodka płci męskiej.

(b) **Nie kupować od małoletnich.** Pawłowi Migasowi, ul. Podzamcze 6, policja wytoczyła sprawę sądową, za to, że kupił zegarek za 2 zł. od 10-letniego M. Cybulskiego, Staszica 3.

Z Czeladzi.

(c) **Podziękowanie.** Zarząd związku strzeleckiego oddziału żeńskiego i męskiego w Czeladzi składa podziękowanie p. St. Wali, budowniczemu w Katowicach, za ofiarowanie 4 lampowego aparatu radjowego, zdobytego na konkursie świetlic w Warszawie i inż. Dzieżuchowskiemu, za przebudowę wspomnianego aparatu, oraz p. Sojce za ofiarowanie 2 lamp, akumulatora i anodówki.

(c) **Odczyt w domu ludowym na Saturnie.** W sali domu ludowego wygłosi odczyt w dniu 7 grudnia o godz. 6 wieczorem prof. Z. Korsak, na temat „O pierwotnym człowieku". Wejście na odczyt bezpłatnie.

(c) **Jak kapral Szczapa wykiwał śmierć?** Dzisiaj w sali tow. „Saturn" sekcja sceniczna K. S. „Brynica" wystawia 3-aktową komedję p. t. „Jak kapral Szczapa wykiwał śmierć".

Treść komedji zaczerpnięta jest z czasów wojny z bolszewikami.

(c) **Repertuar kin.** Kino „Czary": — „Złodzieje hotelowi". W poniedziałek „Przed bitwą".

Z Dąbrowy.

(d) **Odczyty w lektorjum miejskiej czytelni.** W lektorjum miejskiej czytelni publicznej zostaną wygłoszone następujące odczyty: dnia 9 bm. prof. St. Piotrowski — „Zagadnienia ochrony przyrody na terenie Zagłębia"; dnia 10bm., prof. Gorzechowski — Przegląd artykułów z czasopisma „Przyroda i technika"; dnia 11 bm., inż. L. Berbecki — „O prasie spółdzielczej"; dnia 12 bm., inż. Ferch — „O szlaku turystycznym w okolicach Krakowa"; dnia 13 bm., p. B. Burski — „Hodowla jedwabników w Polsce".

Początek odczytów o godz. 7.30 wiecz. Wejście bezpłatne.

(d) **Repertuar kin.** Kino - teatr „Miraż": — dziś „Venus", jutro w poniedziałek „Angelita".

Kino „Odeon": — dramat „Miasto cudów".

Z Zawiercia.

(z) **Komitet obrony Pomorza,** celem zebrania funduszu na akcję, związaną z obroną kresów, odwołuje się do publicznej ofiarności i w tym celu pozwala sobie obłożyć dobrowolną dopłatą kinowe bilety wejścia na 7 i 8 grudnia po 5, 10 i 20 groszy. Komitet mniema, że spotka się z należytem zrozumieniem u bywalców kin, nigdy z protestem z ich strony za co zgóry składa podziękowanie.

(z) Skutki braku dozoru. Przy ul. 3-go maja 31 mieści się mały sklepik, należący do Idy Hercberg. Pani Ida, wierząc zbytnio uczciwości ludzkiej, często zostawiała sklep swój bez opieki, z czego skorzystał jakiś drab i ubrał się w palto męskie, wartości 350 złotych.

(z) Pożar. Wczoraj o godz. 11 przed południem, w zabudowaniach Lipczyka przy ul. Szkolnej 30, z nieustalonej dotychczas przyczyny powstał pożar, który strawił cały drewniany dom mieszkalny. Pożar przerzucił się następnie na sąsiednie drewniane budynki, należące do Ładonia, które również uległy całkowitemu zniszczeniu. Wysokość strat narazie nieustalona. Przybyłe na miejsce straże w ciągu godziny ogień ugasiły zupełnie.

(z) Repertuar kin. Kino „Stella": — „Gwiazda Alkamby" i występy sceniczne p. t. „Tylko u nas na wesoło".

Kino „Apollo": — film dźwiękowy „Poganin".

Ofiary.

Siódmy oddział szkoły powsz. Nr. 8 w Sosnowcu na łódź podwodną „Odpowiedź Treviranusowi" składa kwotę zł. 5.10 (pięć zł. dziesięć groszy).

Życie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 6. 12.

Nowy - Jork 8.915
Londyn 43.33
Paryż 35.06 i pół
Wiedeń 125.57
Praga 26.46
Belgja 124.60
Szwajcarja 172.88
Holandja 359.15
Berlin 212.78
Dol. War. pr. obrt. 8.89
5-cio proc. Poż. Konwer. zł 50.25 — 50.50
8-ch proc. Poż. Budowlana zł. 50.00
4-ro proc. Poż. Inwest. zł. 99.50
seryjna 103.75
4 i pół Ziemskie Kredyt. zł. 50.00
Tendencja mocniejsza.

AKCJE.

Warszawa, 6. 12.

Bank Polski 155.75 — 156.50
Bank Zachodni 70.00
Sole potasowe 92.00
Firley 21.00
Łazy 7.75
Modrzejów 10.57
Rudzki 13.50
Starachowice 14.50
Tendencja słabsza.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Poznań, 6. 12.

Pszenica 23.25 — 24.75
Reszta notowań bez zmiany.
Usposobienie słabsze.

CHARLES READE
i DION BOUCICAUT.

SKAZANIEC.

ROMANS.
(Z angielskiego).

13

— Wychodzi za mąż? — powtórzył Seaton smutnie spuściwszy głowę.

Wilson spojrzała nań z miną tryumfującą.

— A cóż pan sobie myślisz — zagadnęła po chwili — czy zdaje się panu że tak bogate panny nie powinny wychodzić za mąż?

Seaton nic nie rzekł; westchnął tylko boleśnie i opadł na poduszki jak martwy, rażony nagle piorunem.

W tej chwili zbliżyła się olbrzymiego wzrostu dozorczyni chorych i zagadnęła Sarę:

— Pani życzysz mu może najlepiej, ja tam nie wiem, ale widzę, żeś mu się źle przysłużyła. Lepiejbyś pani zrobiła, gdybyś mu dała spokój teraz.

Wilson nie życzyła sobie usłyszeć surowszego napomnienia, uciekła więc coprędzej z celi, pozostawiając chorego z najczarniejszemi w sercu myślami.

Gdy znowu w kilka dni przyszła się dowiedzieć o zdrowie pacjenta, położyła bukiet na stole i zaczęła rozmowę długo unikając, jakby umyślnie, o miss Helenie Rolleston. Gdy na chwilę umilkła, Seaton porwał ją silnie za ramię, spojrzał przenikliwie w oczy i wyrzekł:

— Czy ona go kocha?

— A cóż u Pana Boga ciągle ona i ona? odparła niechętnie Wilson. Zdaje się przecież, że nie czuje dlań nienawiści, bo inaczej nie wychodziłaby za niego.

— Miej też panna choć iskierkę litości nademną i nie żartuj sobie! Ja pytam, czy ona go kocha?

— Ależ panie Seaton! Skąd ja mogę wiedzieć o tem? Może być, że nie kocha tak, jakbym ja potrafiła kochać pewnego człowieka, który zawładnął całą moją duszą... No, ale nie widzę, żeby moja pani różniła się w czem od innych młodych dam dobrze wychowanych. Otóż miss Helena kocha swego ojca, a pan jenerał znowu życzy sobie tego związku, a zatem panna Helena nie czuje odrazy do swego przyszłego. Teraz nawet weselsza o wiele, odczytuje mu wszystkie listy do swoich przyjaciółek i zauważyłam, że kiedy wychodzą do ogrodu, to panna opiera się na ramieniu swego narzeczonego daleko silniej, niż potrzeba.

Wiadomość ta zadrasnęła biednego Seatona boleśnie, ale kobieta zazdrością i namiętnością uniesiona nie miała dlań litości.

— I nie dziwię się jej wcale — ciągnęła dalej — bo on młody, przystojny, bogaty i zaślepiony, kocha ją do szaleństwa. Jeżeli pan naprawdę jesteś jej przyjacielem, to powinno pana cieszyć, że panna Helena wychodzi tak dobrze za mąż.

Na wspomnienie o tem zakręciły się nieszczęśliwemu łzy w oczach, przemógł jednak chwilowe rozrzewnienie i rzekł:

— Wiem, wiem o tem, że takby być powinno. Jeżeli on tylko jej godny, jeżeli jest człowiekiem w całem znaczeniu tego słowa...

— Jest nim, panie James. Założyłabym się, że pan już o nim słyszał: to młody Wardlaw.

— Seaton zerwał się nagle i usiadł na łóżku.

— Kto! — zawołał — Wardlaw, który Wardlaw?

— A któryż ma być? Syn wielkiego bogatego kupca londyńskiego. Słyszałem, że ojciec oddał mu w ręce całe przedsiębiorstwo, a sam usunął się zupełnie.

— Przekleństwo! przekleństwo! przekleństwo! — zagrzytnął James Seaton wymachując w powietrzu rękoma.

Sara Wilson odskoczyła w bok z przerażenia.

— Co, on miałby porwać tego anioła? Miałby ożenić się z nią?! — zawołał Seaton. — O! nie doczeka tego, dopóki ja żyję, wprzód rozmiażdżę, uduszę go memi rękoma!

Resztę słów wywołanych rozpaczą i wściekłą choć usprawiedliwioną zawiścią — zagłuszyło przybycie dozorców i dozorczyni szpitala, którzy bez ceremonji wypchnęli za drzwi pannę Sarę Wilson.

Seaton zionął za odchodzącą z głębi serca pochodzącem słowem i spojrzał tak zapalczywie, że nie zapomniała pewnie tego wzroku aż do śmierci.

— Nie, nie dożyje tego, dopókim ja żyw!

Gdy uparta Wilson wróciła znowu w kilka dni, wzbroniono jej wstępu z rozkazu lekarza, przełożonego w szpitalu. Mimo to codzień przynosiła bukiet i zostawiała go dla chorego.

Znowu jakoś za tydzień, gdy się jej zdawało, że złe wrażenie zostało już zatarte i zapomniane, przyszła Sara Wilson, chcąc się koniecznie widzieć z Seatonem, bo miała mu coś powiedzieć o Arturze Wardlaw.

c. d. n.

Kino-teatr „Wawel“ w Sielcu obok kościoła Tel. 7-65.

Wyświetla Dziś i dni następnych przepiękny film z życia najgłówniejszego bandyty „Pioruna“ pt.

„U wrót śmierci“

W roli głównej: GEORGE BANEROFT.

— Nadprogram: „POD ÓJNE ŻYCIE“ z Polą Negri. —

Nadto na scenie REWJA „Tego jeszcze nie było“ z udziałem baletu „Alimar“ pod kier. art. T. Gajewskiego

Tańce! — — Atrakcje! — — Humor!

Kino-Teatr Dźwiękowy „Nowości“ BĘDZIN.

Od środy 3 grudnia b. r. i dni następnych.

Wspaniały film 100-proc. dźwiękowiec w 12-tu aktach.

Rozkosze niebezpieczeństwa

W roli głównej: HAROLD LLOYD.

Film, który trzyma widza od początku do końca w — niebywałem napięciu. —

ANONS: Następny program „TRÓJKA“ z Olgą Czechową

Kino-Teatr „Miraż“ Dąbrowa Górnicza 3-go Maja 14, telefon 3-01.

Od czwartku 4 do niedzieli 7 grudnia 1930 r włącznie Posągowa i fascynująca Konstancja Talmadge w nowoczesnym dramacie pięknej kobiety pt.

„VENUS“

Akcja rozgrywa się współcześnie na pokładzie jachtu luksusowego w Marsylji, w Oranie (Afryka Północna) i na morzu Śródziemnem

Na scenie! Nadprogram! Na scenie!

Gościnne występy Teatru rewji „Chińskie Oko“ pod kierownictwem Al. Erwesta

To czego jeszcze nie było

Wielka rewja artystyczna. Udział pierwszorzędnych sił — stołecznych. —

Humor! Śpiew! Tańce! Satyra.

KINO „Czary“ w CZELADZI.

W niedzielę 7 grudnia br. Słynny akrobata Dominiko Gambino w swoich najlepszych przygodach

ZŁODZIEJE HOTELOWI

O godzinie 11.30 w południe PORANEK dla dzieci, młodzieży i osób starszych

„Biały Orzeł“ W roli głównej KEN MAYNARD i jego ulubiony koń Tarzan.

Ceny miejsc: 30, 50 i 80 groszy.

W poniedziałek 8 i wtorek 9 grudnia br. Monumentalny dramat morski dwukrotnie odznaczony złotym medalem

„Przed Bitwą“ z NINĄ VANNĄ w roli głównej.

O godzinie .30 w południe PORANEK dla dzieci, młodzieży i osób starszych RIN-TIN-TIN we wspaniałym filmie pt.

„W kraju srebrnych lisów“

Ceny miejsc 30, 50 i 80 gr.

KINO „Momus“ Pogoń.

Od piątku 5 do niedzieli 7 grudnia br.

Wielki atrakcyjny program

„EROTIKON“

Emocjonujący nawskroś erotyczny dramat uwiedzionej, epizod z prawdziwego zdarzenia.

W poniedziałek dnia 8 grudnia br.

Konflikt serca i sumienia, miłości i obowiązku.

„Szantaż“ (Męka milczenia)

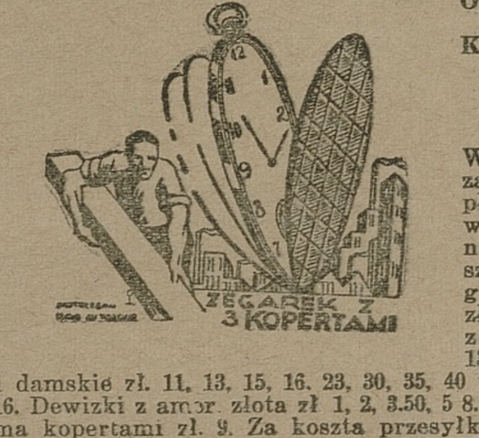
Salonowo-sensacyjny dramat osnuty na sentymentalnej powieści Karola Benneta.

— W roli głównej czarująca Anna Ondra —

Nadprogram: Arcywesoła farsa Nadprogram:

ANONS: W niedzielę dnia 7 i poniedziałek dnia 8 grudnia o godz. 11 rano Poranek dla młodzieży. W poniedziałkowym poranku — zmiana programu. —

Firma egzystuje od r. 1900. — Nagrodzona wieloma złotemi — medalami i krzyżami. —

Ostrzega się nie przepłacać u pokątnych handlarzy.

Korzystajcie z nadzwyczajnej okazji!!!

PŁASKI ZEGAREK

wiecznem niełukącem się szkłem.

Ostatni wynalazek XX w.

TYLKO ZŁ. 4.67

Wysyłamy na listowne zamówienie za zaliczeniem poczt. zegarek elegancki, płaski, niklowy kiesz. Chód dźwięczny, wyregulowany do minuty z gwarancją na 15 lat za dobry chód. Gat. A. 5.35, 3 szt. 15.45, 6 szt. 30, — 10 szt. 49.—.Lepszego gatunku ze świecącym cyferblatem zł. 7, 9, 11, 15, 20. 25 zł Kryty „ANKER“ z amer. złota z trzema kopertami zł. 10, 13, 15, 18, 22, 28 35, 45. Na rękę męskie i damskie zł. 11, 13, 15, 16. 23, 30, 35, 40 i 50. Budziki stołowe zł. 9.15, 10, 12, 14, 16. Dewizki z amer. złota zł 1, 2, 3.50, 5 8. Reklamowy zegarek stalowy z trzema kopertami zł. 9. Za koszta przesyłki płaci kupujący. Adres dla korespon. Polska Wytwórnia Zegark. „PERFECTWATCH“ 11. Warszawa, ul. Warecka, Skrzynka Pocztowa 898. Mnóstwo listów dziękczynnych. Z powodu braku miejsca zamieszczamy niektóre. Niniejszem zamawiam zegarek z am. złota. Jest to już trzeci zegarek, z poprzednich jestem **bardzo zadowolony.** Teodor Bławat, kierownik szkoły, Klonia.

UWAGA CHORZY!

Leczę z dobrym skutkiem wszystkie choroby, płuc, wątroby, kamieni żółciowych, żołądka, nerek, nerwów, gruźlicy kościowej, choroby kobiece, oraz reumatyzm i t. d.

Pacjenci z daleka mogą się taksamo leczyć, przysyłając mi opis choroby.

Godziny przyjęć: Od 8 — 1 ej i od 2 — 6-ej. W niedziele i święta od 8—1.

TOMASZ SANTURA naturalista Mysłowice G-Sl. Piaskowa 48.

POŻYTECZNY PODAREK NA GWIAZDKĘ!!

ZEGAREK KRYTY „ANKIER“ ZE ZŁOTA

amerykańskiego z trzema kopertami

TYLKO ZA ZŁ. 11.

zam. zł. 60, nic nie różniącego się od prawdziwego złota 14 kar. Wysyłamy na listowne zamówienie zegarek praktyczny, modny, ochraniający od kurzu, jak i od rozbicia się szkła, płaski, wyregulowany do minuty „ANKIER“ z gwarancją 15-to letnią. 2 sztuki zł. 21.50. Lepszego gatunku 14. 16. 18. 24. 30. 35 zł. Te same odkryte 7. 9. 13.50. 18. 22. 33. 45. Zegarek męski lub damski na rękę 11, 13. 15. 16. 23 zł. Budziki stołowe 10. 12. 14. Dewizki z amer. złota 1.50. 2. 3.50. 5. 8 Łańcuszki 1.50. 2.50. 4. Branzoletki 1.50. 2.50. Za koszta przesyłki płaci kupujący. REKLAMOWY ZEGAREK NIKLOWY zł 5 POLSKA SPÓŁKA ZEGARMISTRZOWSKA „EFECTWATCH“ — 17, WARSZAWA, NOWOLIPIE Nr. 8.

Otrzymujemy moc listów dziękczynnych.

NA GWIAZDKĘ!!!

Zegarek kryty „ANKIER“ ze złota amerykańskiego z trzema kopertami tylko za zł. 11.— zam. zł. 60.— nic nie różniącego się od prawdziwego złota 14 kar. Wysyłamy na listowne zamówienie zegarek praktyczny, modny, ochraniający od kurzu, jak i od rozbicia się szkła, płaski wyregulowany do minuty „Ankier“ z gwarancją 15-letnią. 2 sztuki zł. 21.50. Lepszego gatunku 14, 16, 18. 24, 30, 35 zł.—. Te same odkryte 6, 8. 13.50, 18, 22, 33, 45. Zegarek męski lub damski na rękę 11, 13. 15. 16, 23 zł. Budziki stołowe 10, 12, 14. Dewizki z amer. złota 1.50, 2, 3.50, 5, 8. — Za koszta przesyłki płaci kupujący. Reklamowy zegarek niklowy zł. 5.—, 7 i 10. Adresować: Do znanej firmy: „KOMERCJA“ Warszawa, ul. Dzielna 45 Oddział 13. — Otrzymujemy moc listów dziękczynnych.

Firma egzystuje od roku 1900 — Nagrodzone wieloma złotemi medalami i krzyżami i żadnej filji nie posiadamy, i z firmam nowopowstałemi nie mamy nic wspólnego. Patrz na adres!

ZEGAREK KRYTY „ANKIER“ ZE ZŁOTA

amerykańskiego z trzema kopertami za zł. 12.63 (zam. 65), nic nie różniącego się od prawdziwego złota 14 kar. wysyłamy na listowne zamówienie zegarek praktyczny modny dla każdego człowieka tak dla robotnika jak inteligenta. ochrania ją od kurzu jak i od rozbicia się szkła, płaski wyr. do minuty „Ankier“ (według niniejszego rys.), z 10 let. gwar., 2 szt. 25.47, lep. gat. 16. 18. 23, 28, 35, 40, 50. Te same odkryte zł 8. 10. 15. 20. 25. 35 i 35 zł. Zeg. męski lub damski na rękę 12, 14. 16, 18, 25. budziki 10, 12, 14. Dewizki z amer. złota zł. 2, 4, 6, 8. — Za koszta przesyłki płaci kupujący. Adresować: Światowa Firma Genewskich Zegarków **JÓZEF JAKUBOWICZ E. Z.** 35 i 50 zł.. Warszawa, ul. Sienna 27

Mnóstwo listów dziękczynnych. Z powodu braku miejsca zamieszczamy niektóre. Niniejszem zamawiam zegarek z amer. złota. Jest to już trzeci zegarek. Z poprzednich jestem bardzo zadowolony. Teodor Bławat, kierownik szkoły Klonia.

Sz. P.! Dziękuje za nadesłany mi przed 3 laty zegarek, którego chód okazał się bez zarzutu. Obecnie zamawiam jeden zegarek. Ryszard Rydel, Urzędn. Izb. Kontr. w Bydgoszczy.

Sz. P.! Przed 2 laty nabyłem u Sz. P. zegarek, z którego jestem zadowolony, gdyż ma dobry chód, wobec tego nastręczam klijentów. Proszę o wysłanie takiego samego zegarka. Wojciech Daniłow. Poster. P. P w Cycowie.

Dobry zegarek kupisz tylko w znanej we wszystkich dzielnicach kraju firmie: **J. JAKUBOWICZ, WARSZAWA 43.**

Wyciąć! Zachować! Rekomendować!

NA GWIAZDKĘ!!

MASZYNY DO SZYCIA ZŁ. 260.—

syst. „SINGER“ do szycia i haftu NOŻNE, KRYTE, GABINETOWE, szyjące wprzód i wstecz. Do maszyny załączamy bezpłatnie aparaty do haftu i cerowania. Gwarancja 15-to letnia. Patefony szwaj. od zł. 70.—. Wysyłka po otrzymaniu zadatku zł. 25.— reszta za zaliczeniem. Dostawa na koszt firmy. Ostrzegamy nie przepłacać u pokątnych handlarzy. Przed kupnem żądajcie bezpłatnych cenników w pierwszem źródle krajowem

POLSKA SPÓŁKA MASZYNOWA „DOBROMASZYN“ — 88. WARSZAWA, CHMIELNA 32/35.

Otrzymujemy moc listów dziękczynnych.

Obwieszczenie.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 21 w Będzinie, zgodnie z art. 102 i 103 Ordynacji Wyborczej do Sejmu podaje do wiadomości, iż P. P. Konstanty Strzelecki, Edward Porczyński, Teofil Kowalski, Stefan Arnold i Artur Michael, wszyscy zamieszkali w Sosnowcu, zgłosili protest przeciwko wyborom w 21 Okręgu Wyborczym, uzasadniając go: a) uniemożliwieniem agitacji przedwyborczej przez zakaz zebrań, wieców i przez konfiskatę druków Stronnictwa Narodowego oraz b) prowadzeniem agitacji wyborczej na rzecz listy Nr. 1 w lokalach Komisyj Obwodowych Niwka - Szkoła, Nr. 91, 22, 9 i 91 w dniu głosowania do Sejmu.

W ciągu dni 14 od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia w „Monitorze Polskim“ każdemu wyborcy przysługuje prawo przeglądania protestu, czynienia zeń odpisu i zgłaszania przeciw treści tegoż zarzutów w lokalu Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 21 w Będzinie (ul. Małachowskiego Nr. 35, dawniej T-wo „Piast“) w godzinach od 17-ej do 19-ej codziennie.

Przewodniczący (—) E. SALAK.

Będzin, dnia 4 grudnia 1930 r.

TOREBKI DAMSKIE

Duży wybór nowości.

— Ceny niskie. —

E. ZIELENIEC, Sosnowiec ul. Modrzejowska 30 „Rozwój“.

WŁOSÓW wypadanie, łupież,

— łysienie usuwa —

„Esencja CHINOWO-CHMIELOWA“ i „Mydło CHINOWO-CHMIELOWE“ z Kogutkiem.

Sprzedają apteki, składy apteczne

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i wychowanie

ZAPISY Kandydatów na

KURSY

pisania i liczenia na maszynach, oraz na wieczorowy półroczny Kurs

BUCHALTERYJNY

rozpoczynający się 2 grudnia rb., przyjmuje codziennie Sekretarjat Kursów Handlowych M. Kołaczkowskiego. Będzin, Sączewska 25. Zniżki na przejazd tramwajami.

Kończąc korespondencyjnie

Pięciomiesięczne Współczesne Wykłady

buchalteryjne

bilansisty Palliera, zostajesz dyplomowanym buchalterem. Żądać prospektów: Dąbrowa Górnicza, Sienkiewicza 10.

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. profesora Sekułowicza. Warszawa, Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwa. Żądajcie prospektów.

UDZIELAM lekcji gry na skrzypcach. Czeladź, Szpitalna. Walerjan Besser.

Kupno i sprzedaż.

Miód

naturalny kresowy blaszanka 5 kg .19.50

Grzyby

dobre prawe od 8 zł za kg. tylko w sklepie Koziołkowa i Jędryczka Sosnowiec. 3-go Maja 21.

STARE żelazo (szmelc) kupuje i płaci najwyższe ceny firma H. PFEFFER w Będzinie, Małachowskiego 33, oraz poleca: Szyny budowlane i wąskotorowe, drut kolczasty, rury gazowe i kotłowe, używane żelazo okrągłe, płaskie i kątowe, oraz blachy.

FOTOGRAFJE do dowodów kolejowych i osobistych wykonywa na poczekaniu. L. Zalega Sosnowiec, 3-go Maja 15.

PRZYJMUJĘ do reperacji kostjumy wełniane i jedwabne, pończochy. Wynajmuję kostjumy na jasełkę, charakteryzuję. Sosnowiec, Kołłątaja 9, m. 1.

Poszukuję kompletu mebli

w dobrym stanie, do stołowego pokoju. Proszę o podanie ilości sztuk, stylu i ceny. Odpowiedzi kierować proszę do administracji „Expresu" pod No. 13.

DO sprzedania stoły, komoda, wózek dziecinny. Sosnowiec, Kościuszki 4, Sołtyskowa.

WYPRZEDAŻ: Place, wozy, bryczkę, różną starzyznę dla rymarzy, tapicerów, szewców i pantoflarzy. Sosnowiec, Stara 10, Szapiro.

SPRZEDAM ogród owocowy 50 prętów, nadający się pod budowę. Sosnowiec, ul. Będzińska 12, Buchacz.

KAFLE wyborowe, szamotowe cegły, płyty piekarskie ogniotrwałe „Ratiburskie", glinka ogniotrwała, zaprawa szamotowa, dykty wszelkie rozmiary, żelazo sztabowe, tegry i wapno gaszone sprzedaje po cenach fabrycznych Ch. Fiszel, Piłsudskiego 40, sklep żelazny.

DO sprzedania sklep spożywczy z powodu wyjazdu. Wiadomość w administracji.

KUPIĘ sklep z mieszkaniem na Pogoni lub w Sielcu, w dobrym punkcie. Zgłoszenia listowne proszę kierować: Kwiaciarnia „Flora", 3 Maja 23, pod „Tebewu"

KOGUTY Rhoda Island Red tegorocznych lęgów, po 12 zł sztuka, zeszłorocznych lęgów, po 18 zł sztuka. Króliki, Bobry i Szynszyle po 12 zł. szt. Wysyła za zaliczeniem. Majątek Czaryż, poczta Secemin.

BRAMĘ okazyjnie sprzedam. Wiadomość: Będzin, Kołłątaja 23. Dozorca domu.

CIĘRACZ parokonny dobry, o jednym wylocie do sprzedania. Wiadomość: Porąbka. Szade Franciszek.

DO sprzedania kilka placów frontowych w Zagórzu. Wiadomość: Sklep, Bromboszcza.

PRZYJMUJĘ wszelkie reperacje spawalne, ślusarskie. Dąbrowa Górnicza, Okrzei 62. Łaga.

SPRZEDAM plac 50 prętów winklowy frontowy, ul. Legjonów. Wiadomość Dąbrowa, Dąbrowskiego 4. Pajkert.

SPRZEDAM dom, 11 ubikacji okazyjnie, bardzo tanio, z powodu wyjazdu. Sosnowiec, Moniuszki 5.

URZĄDZENIE nadające się do każdego interesu do sprzedania. Sosnowiec, Aleja 25.

DWA sklepy z mieszkaniem (kuchnia i pokój) na dogodnych warunkach do wynajęcia. Sosnowiec Staropogońska 4.

RATY czteromiesięczne. Poleca wykwintne ubiory damskie i męskie. Firma Bień, Sosnowiec, Piłsudskiego 102.

UWAGA! UWAGA!

Niebywała okazja świąteczna dla czytelników „Expresu Zagłębia". Chcąc dać ogółowi pracującemu, który w tych krytycznych czasach boryka się z zarobkiem każdego grosza — możność zakupywania towarów bezpośrednio z pierwszego źródła, urządzamy z okazji świąt

WIELKĄ WYPRZEDAŻ KOMPLETOWĄ NA GWIAZDKĘ.

JEDYNIE ZA 48 zł.

Wysyłamy komplet

dla Pań

3.25 mtr. Crepe de Chine
1 para reform jedw
1 para pończoch
½ tuz. chustek batyst.
Sweter

dla Panów

Świąteczny garnitur granat lub czarny
Pulower
3 pary skarpetek
1 szal
½ tuz. chusteczek
1 para trykotaży zim.

Powyższe komplety wysyłamy za zaliczką poczt. po otrzymaniu zamówienia. Koszta za przesyłki płaci odbiorca.

UWAGA. Przy zamawianiu prosimy podać nr. kołnierza i garnituru. Cenniki wysyłamy na żądanie. Zamówienia adresować:

TEXTYL KRAJOWY Łódź, Cegielniana 42.

KANAPĘ, lustro, zegar, gramofon z płytami sprzeda. Pogoń, Florjańska 11, Wecel.

PRACOWNIA kołder przyjmuje zamówienia, oraz stare kołdry przerabia. Sosnowiec, 3-go Maja 5, w podwórzu, Marja Grudniewiczowa.

PORTRET z fotografji, fotoszkic paryski, jest ostatnią nowością. Tanio! Na Gwiazdkę należy dziś jeszcze zamówić w Zakładzie Lazara w Sosnowcu, ul. Piłsudskiego 14.

SKRZYNIE z towarów sprzeda Hławski, Sosnowiec, 3 Maja 22.

SPRZEDAM dom w dobrym punkcie, 43 ubikacje, ogród, 6 sklepów. Wiadomość: Sosnowiec, Rysia 1. Marcinkowski.

WYPYCHAM ptaki pod gwarancją od moli, oraz mam bażanty do sprzedania i inne. K. Habryka, Sosnowiec - Sielec, Barbary 20.

SPRZEDAM plac przy ul. Grabowej w Sosnowcu. Wiadomość- Pszenna 10, Grabowski.

SPRZEDAM plac 30 prętów w Dąbrowie obok szkoły górniczej. Będzin - Ksawera, Cegielna 4. Morawiec.

DO sprzedania 20 prętów placu, cena przystępna. Wiadomość: Dąbrowa - Górnicza, Łabędzka 10. Jasiurski.

DO sprzedania motor „Forda" model A. 1929 r. bez karoserji. Zagórze, Miraszewskich 29. Klin.

NIESPODZIANKA. Na gwiazdkę wykonuję artystycznie lusterka kieszonkowe na fotoemalji, oraz broszki, naszyjniki i t. p. według każdej powierzonej fotografji. Pragnący zamówić, a nie posiadający podobizny mogą być fotografowani na miejscu bezpłatnie. Dla agentów wysoka prowizja. Dąbrowa Górnicza, 3-go Maja 27. fotograf Ganc.

SPRZEDAM place w okolicy Dąbrowy po przystępnej cenie. Wiadomość: Dąbrowa, Kolonja Dziewiąty. Jankowski.

Maszyny

do szycia i haftu bębenkową i gabinetową z pięciu szufladami Singera i krawiecką bębenkową dużą, z dużym stołem Singera, nadającą się dla krawca i kamasznika, sprzedam tanio, na dogodnych warunkach. Sosnowiec, Narutowicza 20. Harlak.

OTOMANĘ dywanową tanio sprzedam. Sosnowiec, 1 Maja 14.

PIEKARNIA o dwuch piecach, z całkowitem urządzeniem jest do odstąpienia zaraz lub od nowego roku na bardzo korzystnych warunkach. Wiadomość: Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 25. Peucker.

SAMOCHÓD półciężarowy lekki sprzedam tanio. Wiadomość „Expres" Dąbrowa". H

Z POWODU wyjazdu jest do odstąpienia mieszkanie w Będzinie. Cena przystępna. Wiadomość: Małobądzka 10.

SPRZEDAJE się w Grodźcu we dworze kwiaty doniczkowe, asparagusy, cyclameny czyli fijołki alpejskie, które mają kwiatów 15 do 20, chryzantemy i cięte kwiaty. Ogród, Wesołowski.

OKAZYJNIE sprzedam rower, gramofon duży i walizkowy. Będzin, Ksawerowska. Dobrowolski.

SPRZEDAM harmonję ręczną trzechrzędową na 24 basy „Sławirowskiego". Będzin, Warpienna 26. Wajdzik.

FORTEPIAN złotych 750. pianino „Schrödera" okazyjnie sprzedam. Będzin, Kołłątaja 39. Barenblatt.

KAFLE sprzedaje tanio Zajdman. Będzin, Kołłątaja 46. róg Sączewskiego.

SPRZEDAJE place na nowych potwierdzonych ulicach z bocznicą przez ul. Podjaże przy miejskich halach. Wiadomość: Będzin, Plac 3 Maja 9, oficyna II piętro. Białoczerkowski.

SPRZEDAM gramofon bardzo tanio lub zamienię na rower Będzin - Ksawera, Paryska 8. Popiołek

SZAFA i kredens kuchenny do sprzedania. Sosnowiec, Wielka 20. M. Janikowski.

Z powodu zmiany interesu sprzedam zakład fryzjerski. Sosnowiec, Tylna 26

Śniegowce

zeluje, Kamasze z gumowemi podeszwami, oraz sprzedaje Dziecinne obuwie, własnego wyrobu gwarantowane. Sosnowiec, Czysta 9. Kowalski.

Z powodu wyjazdu sprzedam większy handel kolonjalny. Wiadomość „Expres".

SPRZEDAM harmonję stoliczkową tanio. Szafa ubraniowa. Sosnowiec, Prez. Mościckiego 14.

KONIKI dziecinne na biegunach, solidne wykonanie, do sprzedania. Stary Sosnowiec, ul. Prosta 1.

POSADY I PRACE.

UWAGA! KANDYDACI NA SZOFERÓW MECHANIKÓW. Chcąc być zdolnym szoferem trzeba się wyszkolić, tam gdzie są warsztaty, które przed zapisaniem się można obejrzeć. Jazda na samochodach kilku typów z różnemi przekładniami. Po ukończeniu takiej nauki, może słuchacz mieć pojęcie o szoferstwie i być zdolnym. Wiedzę tę zdobędzie na kursach St. Konopki. Sosnowiec Swobodna 7. Zapisy na nowy kurs codziennie.

RETUSZERÓW zdolnych portrecistów, poszukuje zakład portretowy, Poznań, Wielkie Garbary 33.

POTRZEBNY stolarz na roboty meblowe. Wiadomość: Grodziec ul. Kościuszki 77.

POSZUKUJE posady tapicer i dekorator. Zgłoszenia do administracji „Expresu". Sosnowiec, pod „Młody pracownik".

POSZUKUJE pracy palacz maszynista, do maszyn parowych, oraz znający się na różnych kotłach, siła fachowa, w firmie lub zakładach. Zgłoszenia Będzin „Expres Zagłębia".

LOKALE.

POSZUKUJĘ jeden pokój z kuchnią ewentualnie dwa w okolicy Huty Milowice. Zgłoszenia „Expres" Sosnowiec, pod „B".

SKLEP z mieszkaniem do wynajęcia od zaraz na dogodnych warunkach. Wiadomość: Deblińska 7.

JEST do wynajęcia pokój z kuchnią i pojedyńcze mieszkanie przy ul. Sieleckiej 26. Sosnowiec, J. Getrajdehendler.

MIESZKANIA w nowym domu 3 pokoje z kuchniami, wszelkie wygody, pojedyńcze i dubeltowe. Sielec, Klimontowska 20.

POKÓJ, kuchnia, przedpokój umeblowane do wynajęcia. Chemiczna 6, mieszkania 22.

POSZUKUJĘ pokoju umeblowanego (bez pościeli) w Będzinie. Telefonować 7 - 41.

DO wynajęcia pokój umeblowany dwum panom w śródmieściu Dąbrowy, Okrzei 49. L. Flak.

MIESZKANIA podwójne do wynajęcia. Wiadomość: Sosnowiec, Tylna 24, Stankowska.

POKÓJ umeblowany w centrum Sosnowca z centralnem ogrzewaniem, telefonem od zaraz. Wiadomość: tel. 95.

MIESZKANIE 2 pokoje kuchnia, przedpokój w starym budynku, z balkonem do wynajęcia. Cena przystępna. Gospodarz Hyla, Barbary 20, róg Kaliskiej.

DO wynajęcia pokój z kuchnią. Wiadomość: Małobądzka 36. Radosz.

POKÓJ z kuchnią słoneczne odstąpię. Warunki dogodne. Wiadomość: Sosnowiec, Rysia 1. Marcinkowski.

Matrymonjalne.

SPÓŁWŁAŚCICIEL poważnej instytucji handlowej, ożeni się z panną lub wdową posiadającą cokolwiek gotówki. Zgłoszenia do „Expresu" w Sosnowcu pod „Natychmiast".

TRZECH szatynów którzy posiadają własne przedsiębiorstwa, z braku czasu i znajomości pragną poznać towarzyszki życia. Zgłoszenia do „Expresu" Sosnowiec pod „Fachowcy".

Zgubione dokumenty.

PIOTROWSKI Robert zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

CWIENK Władysław zgubił kartę mobilizacyjną, wydana przez P. K. U. Będzin, wyciąg z ksiąg ludności i kartę zasiłkową wydana w Strzemieszycach.

MAJCHERCZYK Władysław zgubił książkę kasy chorych wydaną przez kop. „Saturn".

WITKOWSKI Roman zgubił książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Sosnowiec i wyciąg z ksiąg ludności, gm. Pilica.

ZGUBIONO książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu na nazwisko Bugaj Władysław, którą unieważnia się.

ZGUBIONO książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu na nazwisko Moniek Zaks. Łaskawego znalazcę uprasza się o zwrot do filji „Expresu Zagłębia" w Zawierciu za wynagrodzeniem.

PIOTR Klimas zgubił książkę kasy chorych wydaną w Sosnowcu.

RÓŻNE.

ZA wynagrodzeniem proszę zwrócić weksle zabrane z mojego sklepu, oraz unieważniam takowe z wystawienia Wacława Hudzickiego na 1.700 zł. Ant. Makowskiego na 1.500 zł., Pawła Hachausa 500 zł. i Fajtmana 500 zł. in blanco Sikorski Antoni. Sosnowiec, Narutowicza 5. Sklep.

DNIA 4 b. m. zabłąkał się pies (wilczur) jest do odebrania, za zwrotem kosztów Dąbrowa, ul. Dębowa Nr. 9.

W ZWIĄZKU z ogłoszeniem przez Stanisława Kaczmarczyka o unieważnieniu wydanych mi weksli, niniejszem podaję do publicznej wiadomości, że takowe zostały podpisane z upoważnienia i w obecności małż. Stanisława i Marji Kaczmarczyków. Posiadając na to naocznego świadka Grzegorza Adamskiego, weksle uważam za prawomocne. Marcinek Józef — Sosnowiec—Czeladzka 60.

ZABŁĄKANY indyk jest do odebrania w Zawierciu, A. Gryszczuk - restauracja.

POSZUKUJĘ wspólnika katolika z gotówką 5000 złotych. Wielki zarobek zapewniony. Adresować: „Expres Zagłębia" dla „Nadzwyczajna okazja".

PRZYJMUJĘ przepisywanie na maszynie. Najtaniej. Sosnowiec, Piłsudskiego Nr. 35, mieszkania 33 (I piętro).

BYKOWSKI Bronisław unieważnia zgubioną książeczkę wojskową, wydaną w Sosnowcu. Zwrócić do administracji za wynagrodzeniem.

FORTEPIANY pianina naprawia, stroi solidnie technik fachowiec Centans, tel. 12-91. Sosnowiec.

ZGUBIONO cztery weksle po 100 zł. pł. 2/I. 1931 roku w Warszawie wystawione przez Biuro Przemysłowo - Budowlane S. Pronaszko i R. Sobieszko na zlecenie Antoniego Radosza. Unieważniam.

BEZPŁATNIE udziela wszelkich porad

Biuro pisania próśb,

które znajduje się w Dąbrowie za magistratem (biały domek).

ZASTĘPCY losowi wszystkich banków (żydowskich) zgłoście się we własnym interesie do generalnego zastępcy pierwszej jedynie wyłącznie chrześcijańskiej i polskiej instytucji bankowej jaką jest Spółdzielczy Bank dla Eskontów i Zaliczek we Lwowie, oddział w Dąbrowie Górniczej. Zaznaczam, że nie mam nic wspólnego z żydowską firmą: Gospodarczym Bankiem Spółdzielczym w Krakowie i również z żydowską firmą Spółdzielczym Bankiem Ludowym w Stanisławowie. Wypłacamy regularnie najwyższą prowizję i wysokie premje, dajemy szczegółowe miesięczne obliczenia prowizyjne. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne. Stanisław Zasada, Dąbrowa Górnicza, Łukasińskiego 29.

JADĄC z Koszelewa do Będzina zgubiłem łańcuch motocyklowy. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem. Czeladź, Krzywa 23.

WZYWAM „Windykatora" Stefana Świeca, Dąbrowa, Królowej Jadwigi 3, do wykupienia jego weksli zaprotestowanych na złotych 100. Krzywański.

UNIEWAŻNIAM weksel zł. 100 wystawiony przez Bronisława Klimasa, Janowi Czyżowi zamieszkałemu w Małobądzu, z powodu tego, że nie są ustalone granice placu.

DZIECKO oddam na własność (chłopczyk 2 mies.) Wiadomość w administracji.

SOBALSKI Jan zgubił książkę kasy chorych, wydaną przez kopalnię Nordman w Łagiszy.

PRZYJMUJĘ firanki do prania i suszenia na ramach. Sosnowiec, Marjacka 12, oficyna. Kowalska

KAROL Sznajder truciciel szczurów winien się zgłosić we własnym interesie do Zawiercia

OBECNIE duży wybór gotowych pasów do elegancji i lecznicze. Nowości w pasach pryncesowych „Rozalja" Sosnowiec, Deblińska 11.

HARMONJE

Najlepsze i najtańsze stołkowe i ręczne znanej firmy

Andrzej Kupis

Warszawa, ul. Bednarska 21.

Wydawca: Helena Monsiorska. Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, ul. Teatralna 1, tel. 4-94.